خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرى

دوكتۇر ئابدۇللاھ مۇھەيسىنى

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد صلى الله عليه وعلى آله وصحبه أجمعين. وبعد:

بارلىق قېرىنداشلارغا الله نىڭ سالىمى بولسۇن. بۇ يىغىلىشتا مېنى سىلەر بىلەن بىر يەرگە جەملىگىنىدەك ، الله نىڭ گۈزەل ئىسىملىرى ۋە يۈكسەك سۈپەتلىرى بىلەن جەننەتلەردىمۇ جەملىشنى سورايمەن ، ئامىن دەڭلار!

ئى الله! بىزنى نېمەتلىك جەننەتلىرىڭدە جەملىگىن ؛ ئى الله! بىزنى پەيغەمبەرلەر ، سىددىقلار ۋە شەھىدلەر بىلەن جەملىگىن ؛ ئى ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى الله! بىزنى چېگرالاردا رىباتتا تۇرغۇچىلارنىڭ ئەجرىدىن مەھرۇم قىلمىغىن ؛ ئى ئۇلۇغ ۋە پەزلى - كېرەم ئىگىسى الله! بىزنى الله يولىدىكى جىھادقا ياردەم بەرگۈچىلەر قاتارىدىن قىلغىن.

ئى قېرىنداشلار ، ئېغىر قىيىنچىلىق ۋاقتىدىكى بۇ مۇھىم لېكسىيىدە ئەڭ خەتەرلىك تېما ھەققىدە سۆز ئاچىمەن. ئىسلام ئۇممىتى ۋە جىھاد ساھەسى بېسىپ ئۆتۈۋاتقان سەزگۈر تېما ھەققىدە ، يەنى «ئىسلام دۆلىتى» دېگەن جامائەت ھەققىدە ھەمدە مۇشۇ مۇسىبەتلەر ئەتراپىدىكى ئۇزۇن جېدەل ۋە ئۇزۇن ئىختىلاپلار ھەققىدە سۆز قىلماقچىمەن. كۆپىنچە كىشىلەر: «بىز نېمە ئۈچۈن <دەۋلەتۇل ئىسلام> بىلەن قارشىلىشىمىز؟ بىزنىڭ خالايدىغىنىمىز <لا اله الا الله>، بىزنىڭ خالايدىغىنىمىز <خىلاپەت>، ئۇلار خىلاپەت ئېلان قىلدىغۇ؟! بىز نېمە ئۈچۈن خىلاپەت بىلەن قارشىلىشىمىز ، بىز نېمە ئۈچۈن ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ الله نىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن ئۇرۇش قىلمايمىز؟» دەپ سوئال سورىشىدۇ.

يەنە بەزى كىشىلەر: «<خاۋارىج> دېگەن سۆز ئىسلامدىكى چوڭ (يەنى ۋەزنى ئىنتايىن ئېغىر) سۆز تۇرسا، بىز نېمە ئۈچۈن ئۇلارنى <خاۋارىجلار> دەپ ئاتايمىز؟» دەپ سوئال سورىشىدۇ.

قېرىنداشلار، ئاۋازىمىز بۇ شەھەردىن باشلاپ زېمىننىڭ مەشرىق ۋە مەغرىب تەرەپلىرىگىچە بولغان يەرلەردىكى بارلىق قېرىنداشلىرىمىزغا يېتىشى مۇمكىن. بۈگۈن (يۇقىرىقى سوئاللارغا) جاۋاب بېرىمەن. ئى قېرىنداشلار! ھەقىقەتەن مۇسۇلمانلاردىن بىر كىشىنى الله نىڭ دىنىدىكى سۈپەتلەر بىلەن سۈپەتلەش ئىختىلاپ پەيدا قىلمايدۇ. «پالانى كاپىر، پۇستانى مۇرتەد» ياكى «پالانى تاغۇتلارنىڭ مالىيى، پۇستانى خاۋارىج» دېگەندەك شەرئىي سۈپەتلەر الله نىڭ دىنىدا ۋەزنى ئېغىر سۈپەتلەردۇر. مۇسۇلمان كىشى بۇنداق مەسىلىلەرگە ئۆز بېشىمچىلىق قىلماسلىقى ۋە بۇ خىل مەسىلىلەرنى ئالىملارغا قالدۇرۇشى كېرەك. الله تائالا بۇ ئىشلارنى ئالىملارغا تاپشۇرغان. شۇڭا كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر بۇ خىلدىكى ئىشلارغا ئۆز بېشىمچىلىق قىلىدىكەن الله سۇبھانەھۇ ۋە تائالا ئالدىدا ئۆز بېشىمچىلىقى ھەققىدە ھېساب بېرىدۇ. پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «بىر كىشى ئۆزىنىڭ بۇرادىرىنى <ئى كاپىر!> دېسە، قارشى تەرەپ ئۇ كىشى دېگەندەك بولسا بۇ سۆز دېيىلگۈچىگە چۈشىدۇ، ئەگەر ئۇنداق بولمىسا دېگۈچىگە يانىدۇ».[1] دېمەك، بۇ بەك خەتەرلىك مەسىلە. مەن بىر كىشىنىڭ يېنىغا بېرىپ: «سەن چوقۇم كاپىر بولدۇڭ!» دېسەم، بۇ مەسىلىدە ئىككى ئىشنىڭ بىرى ئايدىڭلىشىدۇ. يەنى، ياكى ئۇ كىشى الله نىڭ دەرگاھىدا كاپىر بولىدۇ ۋە ياكى «كاپىر» دېگەن سۆز ماڭا قايتىدۇ. الله تىن تىنچ - ئامانلىق ۋە سالامەتلىكنى سورايمىز.

---

[1] بىرلىككە كېلىنگەن ھەدىس.

پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «مۇسۇلمان مۇسۇلماننى <ئى كاپىر!> دېمىسۇن. ئەگەر دېيىلگۈچى شۇنداق بولمىسا ئۇ سۆز دېگۈچىگە قايتىدۇ». كېلىڭلار ئى قېرىنداشلار! بۇ ئۇلۇغ كۈندىكى خۇش مۇبارەك يىغىلىشىمىزدا بەرىكەتلىك، ياخشى ئىپما بولغان پەيغەمبەر ﷺ نىڭ «خاۋارىجلار» ھەققىدىكى سۆزىگە قاراپ ئۆتەيلى. بۇ سۆزنىڭ «دۆلەت جامائىتى»گە چۈشىدىغان ياكى چۈشمەيدىغانلىقىغا قاراپ چىقىمىز. ئەگەر چۈشسە، ئۇلارنى خاۋارىج دەيمىز؛ ئەگەر چۈشمىسە، اللە ساقلىسۇن، اللە ۋە اللە نىڭ رەسۇلى نېمىدېگەن بولسا بىز شۇنى دەيمىز.

ئى قېرىنداشلار، ھەقىقەتەن «خاۋارىج» ئاتالغۇسى ۋە «خاۋارىج» سۆزى يېڭى سۆز ئەمەس. ئۇنداقتا، «خاۋارىج» دېگەن ئاتالغۇنى تىلغا ئالغان تۇنجى كىشى كىم؟ بۇ سۆزنى تىلغا ئالغان تۇنجى كىشى پەيغەمبەر ﷺ دۇر. جابىر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلغان ھەدىستە پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «خاۋارىجلار — جەھەننەمنىڭ ئىتلىرىدۇر». پەيغەمبەر ﷺ بۇ سۆزنى ئۈچ قېتىم تەكرارلىغان: «خاۋارىجلار — جەھەننەمنىڭ ئىتلىرىدۇر»، «خاۋارىجلار — جەھەننەمنىڭ ئىتلىرىدۇر». ئۇنىڭدىن كېيىن مۇنداق دېگەن: «خاۋارىجلار — اللە نىڭ دەرگاھىدىكى مەخلۇقاتلارنىڭ ئەڭ يامانلىرىدۇر». يەنە بىر رىۋايەتتە: «ئۇلار ئۈچۈن جەھەننەم باردۇر» دەپ كەلگەن. كېلىڭلار، پەيغەمبەر ﷺ خاۋارىجلار توغرۇلۇق ئوتتۇرىغا قويغان سۈپەتلەرگە قاراپ چىقايلى.

ئى قېرىنداشلار، بۇ كىچىككىنە تەتقىقات ۋە لېكسىيەمدە سىلەر ئۈچۈن خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىدىن ئوتتۇزغا يېقىن سۈپەتلەرنى جەملەپ چىقتىم. ھەممىمىز ئورتاق قاراپ باقايلى، بۇ سۈپەتلەر «دۆلەت جامائىتى»گە چۈشەمدۇ - يوق. لېكىن بۇلارنى سۆزلەشتىن بۇرۇن، سىلەرگە تۆۋەندىكى

سۆزلەرنى ئەسكەرتمەكچىمەن. «الفرق والملل والنحل» ناملىق كىتابتا ئىسلام ئۆلىمالىرى: «ھەرقانداق جامائەتنىڭ ئىككى تۈرلۈك سۈپەتلىرى بولىدۇ» دېگەن قاراشقا بىرلىككە كەلگەن. ئى قېرىنداشلار، مەن بىلەن يېڭى بىر دەرسنى ئېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

ھەرقانداق جامائەتنىڭ ئىككى تۈرلۈك سۈپەتلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ بىرى، ئاساسىي سۈپىتى؛ يەنە بىرى، قوشۇمچە سۈپىتىدۇر. مەسىلەن، سىز كىشىلەر ئارىسىدىكى فايسال ياكى خالىد دېگەن كىشى ھەققىدە: «پالانى شەيبىھ» دەيسىز. ئۇنىڭدىكى ئاساسىي سۈپەت بولسا، ئۇ تاغۇتلار بىلەن مۇئامىلە قىلىدۇ. لېكىن قوشۇمچە سۈپەت بولسا رەڭگى ئاق ياكى بۇغداي ئۆڭلۈك ۋە ياكى تېز ئاچچىقى كېلىدىغان دېگەندەك سۈپەتلەردۇر. بۇ سۈپەتلەر بىز ئۇلارنى «شەيبىھ» دەپ ئاتىشىمىزغا سەۋەب بولىدىغان ئاساسىي سۈپەتلەر ئەمەس.

ئۇنداقتا، ئۇ ئاساسىي سۈپەت قايسى؟ ئۇ بولسىمۇ تاغۇت ھاكىمىيىتىگە ياردەم بېرىشىدۇر. شۇنىڭدەك، بىز بۇ ئورۇندا خاۋارىجلارنىڭ ئاساسىي سۈپەتلىرىدىن بولغان ئىككى تۈرلۈك سۈپەتلىرىنى بايان قىلىمىز. كىمدە بۇ ئىككى تۈرلۈك سۈپەتلەر بولسا ئۇ خاۋارىجدۇر، ئەگەر ئۇنداق بولمىسا خاۋارىج ئەمەس. بۇ ئورۇندا ئۆلىمالار سۆزلىگەن بىرقانچە تۈرلۈك سۈپەتلەر بولۇپ، ناۋادا بىر كىشى ئۇ سۈپەتلەرنى بىلەلمىسە قوشۇمچە سۈپەتلەر ئىچىدىن ئۆگىنىشكە قادىر بولالايدۇ.

مەسىلەن، رافىزىيلار. ساھابە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملارنى تىللىغان ھەرقانداق كىشى رافىزىيدۇر. لېكىن بۇ يەردە يەنە بىر سۈپەت بولۇپ، ئۇ قوشۇمچە سۈپەت دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇ سۈپەت ئاساسىي سۈپەت ئەمەس.

مەسىلەن ، رافىزىيلارنىڭ ئەقىدىسىدە «مۇتئى نىكاھ» دەيدىغان ئاتالغۇ بار (ئۇلارغا اللّه نىڭ لەنىتى بولسۇن!). لېكىن بىر رافىزىي: «مەن مۇتئى نىكاھنى توغرا دېمەيمەن» دېسە ، بىز ئۇنىڭغا: «سەن مۇتئى نىكاھنى توغرا دېمىسەڭ ، ئۇنداقتا سەن رافىزىي ئەمەس» دەمدۇق ؟! ياق. بىز ئېيتىمىزكى: «ساھابىلارنى تىللىغانلىقىڭ ئۈچۈن سەن رافىزىي!». اللّه تىن سورايمىزكى ، كىمكى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھاغا لەنەت قىلسا ، اللّه ئۇنىڭغا لەنەت قىلسۇن ؛ كىمكى ئەبۇبەكرى ، ئۆمەر ، ئوسمان ۋە ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملارغا لەنەت قىلسا ، اللّه ئۇنىڭغا لەنەت قىلسۇن.

ئۇنداقتا ئى قېرىنداشلار! بىرىنچى سۈپەت ، خاۋارىجلار ئىسلام ئەھلىنى «مۇرتەد» دېگەن نام بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. بىرلىككە كېلىنگەن ھەدىسلەرنىڭ بىرىدە ، سىز پەيغەمبەر ﷺ نىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئۇچرىتىسىز: «خاۋارىجلار ئىسلام ئەھلىنى ئۆلتۈرىدۇ». ئىمام ئەھمەد رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار دىندىن چىقىپ كەتكەن ، قىلىچلىرىنى ئۈممەتكە قارشى كۆتۈرگەن ھەمدە ئىسلام ئۈممىتىنىڭ قانلىرىنى ۋە ماللىرىنى ھالال سانىغان كىشىلەردۇر». شام ئەھلىنىڭ ۋە ئەھلى سۈننە مۇسۇلمانلىرىنىڭ ئىمامى ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دېگەن: «خاۋارىجلار ئەھلى قىبلىنى <مۇرتەد> دەپ ئېتىقاد قىلغانلىقى ئۈچۈن ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ھالال سانايدۇ». قاراپ بېقىڭلار! بۇ سۈپەتلەر «دۆلەت جامائىتى»دە مەۋجۇتمۇ - يوق ؟

شۇنىڭ ئۈچۈن ، گەرچە ناماز ئوقۇساقمۇ ۋە روزا تۇتساقمۇ ئۇلار بۈگۈن سىلەرگە سۆزلەپ بېرىۋاتقان كىشىنى (يەنى ئابدۇللاھ مۇھەيسىنىينى) «مۇرتەد» دەپ قارايدۇ ؛ گەرچە اللّه يولىدا جىھاد قىلسىمۇ ، «جەبھەتۇننۇسرا»دىكى ۋە «ئەھرارۇششام»دىكى قېرىنداشلىرىڭلارنى

«مۇرتەد» دەپ قارايدۇ. «جەيشۇل فەتىھ»نى «جەيشۇل رىددە (مۇرتەد قوشۇنى)» دەپ ئاتايدۇ. ئۇلار ئىدلىب ۋىلايىتىنى «ئىسلام زېمىنى ئەمەس بەلكى ئەسلىي كۇفرى زېمىنى» دەپ قارايدۇ. شۇنىڭدەك ھەلەب ۋىلايىتىنىمۇ «كۇفرى زېمىنى» دەپ قارايدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ سۆزلىرىنىڭ يات سۆزلەر ئەمەسلىكىنى ھەممە ئادەم بىلىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئۇلارنىڭ «ئىسلام ئەھلىنى كۇفرىغا چىقىرىش»تىن ئىبارەت بىرىنچى سۈپىتىدۇر.

بىز ئۇلارنى كاپىرغا چىقىرامدۇق؟ ياق. نېمە ئۈچۈن ئۇلارنى كاپىرغا چىقىرىمىز؟ بۇ يەردىكى مەسىلە بىر ئادەم بىلەن جېدەللىشىش مەسىلىسى ئەمەس. بىر ئادەم مېنى «ئى كاپىر!» دېسە، مەن ئۇنىڭغا «سەن كاپىر!» دەمدىم؟ ياق. ئۇنداق قىلسام ئىسلام دىنىنى بۇزىدىغان ئىشنى قىلغان بولىمەن. بۇ جېدەللىشىش مەسىلىسى ئەمەس، ئۇلار بىلەن بىزنىڭ ئارىمىزدا جېدەللىشىش يوق. ئۆزىدىن باشقا ھېچ ئىلاھ بولمىغان اللە بىلەن قەسەمكى، مەسىلىنىڭ مەركىزى — ھەقىقەتەن سىلەرگە سۆزلەۋاتقان كىشى (يەنى ئابدۇللاھ مۇھەيسىنىي) ئۇلار بىلەن باشقا جىھادىي جامائەتلەرنىڭ ئارىسىنى ئىسلاھ قىلىش ئۈچۈن ئالتە ئاي تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. سىلەرگە سۆزلەپ بېرىۋاتقان كىشىنى (يەنى ئابدۇللاھ مۇھەيسىنىينى) ئىلگىرى ئۇلار شەيخلەرنىڭ ۋە ئالىملارنىڭ بىرى دەپ ئېتىبارغا ئالاتتى. كۆپ قانلار ئاقتى... بىز ئۇلارنى توستۇق، ئۇلار: «سىلەرمۇ مۇرتەد!» دېدى. مانا بۇ ئۇلارنىڭ «مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرۈش»تىن ئىبارەت بىرىنچى سۈپىتىدۇر.

ئىككىنچى سۈپەت، «مۇسۇلمانلارنى كاپىرغا چىقىرىش» ئۇلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. ئۇلار مۇسۇلمانلارنى ۋە مۇجاھىدلارنى كاپىرغا چىقىرامدۇ - يوق؟ ئى قېرىنداشلار! مەن سىلەردىن سوراپ باقاي، ئۇلارنى كاپىرغا چىقىرامدۇ - يوق؟ ئى قېرىنداشلار، بۈگۈن بىز ئۆزئارا مۇنازىرە ئېلىپ

بېرىش خاراكتېرىدىكى لېكسىيە سۆزلەيمىز. يول ناھايىتى كەڭرى، يەنى بۇ دىنىنىڭ يوللىرى كەڭ (كەڭ - كۇشادە مۇنازىرە ئېلىپ بارساق بولىدۇ). قاچانكى سىزنىڭ نەزىرىڭىزدە قايسى بىر ئىش سىزگە قارمۇقارشى كېلىپ قېلىپ قالسا سىز قولىڭىزنى كۆتۈرۈپ: «ئى قېرىندىشىم، ئۇلار بۇندىن بۇرۇن مۇجاھىدلارنى كاپىرغا چىقارمىغان ئىدى ئەجىبا بۈگۈن كاپىرغا چىقىرامدۇ؟» دەپ سورىسىڭىز، مەن: «ھەئە» دەيمەن. ئۇلار مۇسۇلمانلار ۋە مۇجاھىدلارنى مۇرتەدلىك بىلەن سۈپەتلەيدۇ ھەتتا ئۇلار ئىلگىرى ئۆزلىرىنىڭ ئەتراپىدا بولغان كىشىلەرنى ۋە جىھاد ئۇستازى ئەيمەن زەۋاھىرى ھەفزەھۇللاھنىڭ ئەتراپىدا بولغان كىشىلەرنىمۇ مۇرتەدلىك بىلەن سۈپەتلەيدۇ. ئۇلار بۈگۈن شەيخ ئەيمەن زەۋاھىرىنى، شۇنىڭدەك مۇجاھىدلارنىڭ ئۆلىمالىرىنى «گالۋاڭ»، «ئېشەك مىجەز» دەپ سۈپەتلەۋاتىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، رۇسىيىنىڭ بۇرنىنى توپىغا مىلىگەن ئافغانىستاندىكى مۇجاھىدلارنىمۇ شۇنداق سۈپەتلەۋاتىدۇ.

بۈگۈن بىزگە قارشى ئۇرۇش قىلىۋاتقان رۇسىيىنىڭ بۇرنىنى ئىلگىرى كىملەر توپىغا مىلىگەن ئىدى، ئەجىبا ئافغانىستاندىكى مۇجاھىدلار ئەمەسمۇ!؟ بىز پات يېقىندا اللە نىڭ ئىزنى بىلەن شامدا رۇسىيىنىڭ بۇرنىنى ھەم توپىغا مىلەيمىز. ئىلگىرى رۇسىيىنىڭ بۇرنىنى توپىغا مىلىگەن كىشىلەر بىزنىڭ ئافغانىستاندىكى تالىبان قېرىنداشلىرىمىزدۇر. بۈگۈن تەكفىرىيچىلەر ئاتالمىش «تالىباننىڭ مۇرتەدلىكىنى بايان قىلىش ھەققىدىكى بايانات» ناملىق بىر كىتابنى چىقاردى. بىز اللە تائالادىن بىزنى سالامەت ۋە خاتىرجەم قىلىشنى سورايمىز.

ئۈچىنچى سۈپەتكە كەلسەك، بۇ ئاساسلىق سۈپەتلەرنىڭ قاتارىدىن ئەمەس. ئۇنداقتا ئاساسلىق ئىككى سۈپەت بولسا، بىرى، مۇجاھىدلارنى ۋە مۇسۇلمانلارنى كاپىرغا چىقىرىش؛ يەنە بىرى، مۇسۇلمانلارنى ناھەق

ئۆلتۈرۈش.

ئى قېرىنداشلىرىم! مەن «كاپىرغا چىقىرىش اللّٰه نىڭ دىنىدا يوق» دېمەكچى ئەمەسمەن. «كاپىرغا چىقىرىش» ئىسلام دىنىنىڭ ئەسلىي ھۆكۈملىرىدىن بولغان بىر ھۆكۈمدۇر. لېكىن كىمنى كاپىرغا چىقىرىش ؟ ئىسلام دىنىنى بۇزىدىغان ئامىللاردىن بىرەر ئامىلغا چۈشۈپ قالغان كاپىرنى شەرئىي پاكىتلىرى بىلەن كاپىرغا چىقىرىش. مەن گەپنى ئۇزۇن قىلىۋەتمەسلىك ئۈچۈن ئۈچىنچى سۈپەتنى ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى اللّٰه نىڭ ئىزنى بىلەن تېز ئوقۇپ ئۆتىمەن ، چۈنكى بۇ لېكسىيە سىلەر بىلگەندەك ئومۇمىي لېكسىيىدۇر.

ئۈچىنچى سۈپەت ، تارىختا ئۆتكەن خاۋارىجلارنىڭ ئىچىدە يېشى كىچىك ، ئەقىلسىزلەر كۆپ ئىدى ، — دىققەت قىلىڭ! بىز ھازىر 1400- يىلدىن كېيىنكى زاماندا تۇرىۋاتىمىز ، — مۇجاھىدلارنىڭ ئىچىدە كىچىكلەرنىڭ بولۇشى تەبىئىي ئەھۋال. لېكىن بۇ يەردىكى مەسىلە جىھاد رەھبەرلىرىنىڭ ۋە مۇئەييەن جامائەت رەھبەرلىرىنىڭ ئىچىدە ئەقىلسىزلىك بىلەن كاپىرغا چىقىرىدىغان ئەقىلسىز كىشىلەرنىڭ بولغانلىقىدىدۇر. ھەتتا ئۇلارنىڭ بىرى ماڭا مۇنداق دېگەن: «نىزامغا (يەنى بەششار ھۆكۈمىتىگە) قارشى ئۇرۇش قىلىشقا قارىغاندا سىلەرگە قارشى ئۇرۇش قىلىش لايىقراقتۇر». مەن: «سەۋەبى نېمە ؟» دېسەم ، ئۇ: «چۈنكى سىلەر مۇرتەد ، بەششار ھۆكۈمىتى بولسا ئەسلىي كاپىردۇر» دېدى. مانا بۇ ئەقىلسىزلىك ئەمەسمۇ ؟! شۇنداق! اللّٰه بىلەن قەسەمكى ، بۇ ئەقىلسىزلىكنىڭ ئەڭ قەبىھلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. اللّٰه تائالادىن بىزنى سالامەت قىلىشنى سورايمىز.

سىزنىڭ «جەبھەتۇننۇسرا»نى ، «جەيشلفەتىھ»نى ۋە بارلىق مۇجاھىدلارنى «مۇرتەد» دەپ ئۇلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىشىڭىز ئەقىلسىزلىكتۇر. سىز نىزامغا (يەنى بەششار ھۆكۈمىتىگە) قارشى ئۇرۇش

قىلىڭ. مۇجاھىدلارغا قاراڭ! ئاجىزلارغا چۈشۈۋاتقان ئۆلۈم تۆگلىرىدىن (يەنى ئايروپىلاندىن تاشلايدىغان پارتلىتىش ماددىلىرى قاچىلانغان تۆگلاردىن) كىشىلەرنى خاتىرجەم قىلىڭ. ئۇنىڭدىن كېيىن خالىغان كىشىنى كاپىرغا چىقىرىڭ ۋە خالىغىنىڭىزنى قىلىڭ. مۇجاھىدلار بەششار ھۆكۈمىتىگە قارشى ئۇرۇش قىلىۋاتقاندا، باشقىلارنىڭ مۇجاھىدلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىشى ئەقىلسىزلىكتۇر. — ھەممىڭلار ئەسلەپ بېقىڭلار! — مۇجاھىدلار جىسىر شۇغۇرغا يېتىپ كەلگەندە دۆلەت جامائىتىدىكىلەر مارۇتنى ئۇزۇپ قويىدى ۋە مارىھ (يەر ئىسمى) تەرەپتىن ئىلگىرىلەشكە باشلىدى.

سىز بۈگۈنكى كۈندىكى يەنە بىر ھالەتكە قاراڭ! رۇس ۋە ئىران كىرگەنلىكى ئۈچۈن «دۆلەت جامائىتى»دىكىلەر مۇجاھىدلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىشتىن قولىنى يىغىشى ۋە ئۇرۇشنى توختىتىشى كېرەك ئىدى. ئەكسىچە سىز رۇس كىرگەندىن كېيىنمۇ ئۇلارنىڭ «مۇشات مەكتىپى» ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلارنى ئىگىلىۋالغانلىقىنى بايقايسىز، سۇبھانەللاھ! بۇنداق قىلىش ئەقىلسىزلىك سۈپەتلىرىنىڭ قەبىھرەكى ئەمەسمۇ!؟ اللە بىلەن قەسەمكى، شۇنداق!

تۆتىنچى سۈپەت، تاشقى كۆرۈنۈشىنىڭ ياخشى بولۇشى. سۇبھانەللاھ! شۇڭا خاۋارىجلار توغرۇلۇق سۆزلەش ئەستايىدىل ئويلىنىشقا ئېھتىياجلىق بولىدۇ. نېمە ئۈچۈن پەيغەمبەر ﷺ «سەھىھۇل بۇخارى» ۋە «سەھىھۇل مۇسلىم»دا رىۋايەت قىلىنغان خاۋارىجلار ھەققىدىكى ئون ھەدىسنى تىلغا ئالغان؟ چۈنكى مەسىلە ئايدىڭلاشتۇرۇشقا ئېھتىياجلىق. نۇرغۇن كىشىلەر: «ئى قېرىندىشىم، مەن ساقىلى بار، (كاپىرلارغا قارشى) ئۇرۇش قىلىۋاتقان ياكى جىھاد قىلىۋاتقان كىشىلەردىن قانداقمۇ ئايرىلىپ كېتەي!؟» دېيىشىدۇ. شۇڭا ئىشلارنى ئۆلىمالارغا قايتۇرۇش ۋاجىبتۇر. ئىمام ئاجەرى رەھىمەھۇللاھ

مۇنداق دېگەن: «ئەگەر بىر كىشىنىڭ مەزھىبى خاۋارىجلارنىڭ مەزھىبى بولۇپ قالسا، (يەنى مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنى كاپىرغا چىقارسا) ئۇنىڭ سىرتقى تىرىشچانلىقىغا قاراپ، يەنى قۇرئان ئوقۇشى، نامازنىڭ قىيامىدا ئۇزۇن تۇرۇشى، كۆپ روزا تۇتۇشى ۋە گېپىنىڭ چىرايلىق بولۇشىغا قاراپ ئۇنىڭغا ئالدىنىپ قېلىشقا بولمايدۇ». اللە تائالادىن بىزنى سالامەت قىلىشنى سورايمىز.

ھازىر بەزى كىشىلەر مۇنداق دېيىشىدۇ: «ئى قېرىندىشىم، ئۇلارنىڭ ئىچىدە مۇھاجىرلار، ياخشى كىشىلەر ۋە مۇنداق - مۇنداق كىشىلەر بار تۇرسا، مەن ئۇلارنى قانداقمۇ <خاۋارىجلار> دەيمەن!؟»

كىمكى مۇسۇلمانلارنى ناھەق ئۆلتۈرسە ۋە كاپىرغا چىقارسا قىلغان ياخشىلىقى ئۇنىڭغا مەنپەئەت بەرمەيدۇ. خاۋارىجلار ساھابىلەردىن خەبباب ۋە ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمالارنى ئۆلتۈردى. تۆتىنچى خەلىپىنى كىم ئۆلتۈردى؟ خاۋارىجلار ئۆلتۈردى. ساھابىلەر ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى ئۆلتۈرگەن ئىبنى مۇلجەمنى، — ئويلاپ بېقىڭ، ئۇ مۇسۇلمانلارنىڭ ئىمامى ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى ئۆلتۈرگەن ئىدى، — ئۆلتۈرمەكچى بولغاندا ئۇ يىغلاشقا باشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ساھابىلەر ئۇنىڭغا: «نېمىشقا يىغلايسەن؟» دېيىشتى، ئۇ: «اللە نى زىكىر قىلىۋاتقان تىلىم ئۈچۈن يىغلاۋاتىمەن. ئۇ ھازىر اللە نى زىكىر قىلىشتىن ئۈزۈلۈپ قالىدىغان بولدى» دېدى. ئەگەر سىز مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرسىڭىز ۋە كاپىرغا چىقارسىڭىز، سىزگە ياخشى سۆزلىرىڭىزمۇ (اللە نى زىكىر قىلىدىغان تىلىڭىزمۇ) مەنپەئەت بەرمەيدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ اللە تائالانىڭ: ﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا﴾ «ئېيتقىنكى، سىلەرگە ئەمەللىرى جەھەتتىن

ئەڭ زىيان تارتقۇچىلارنى ئېيتىپ بېرەيلىمۇ؟»[1] دېگەن سۆزى ھەققىدە مۇنداق دەيدۇ: «يەنى كىشىلەرنىڭ ئەڭ زىيان تارتقۇچىراقى ﴿الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ﴾ <ئۇلار ھاياتىي دۇنيادا قىلغان ئەمەللىرى يوققا چىققان>[2]، قەلبلىرىدە ﴿وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا﴾ <ئۆزلىرى ئوبدان ئىش قىلدۇق دەپ ئويلىغان ئادەملەردۇر>[3] » ئۇلار ئۆزلىرىنى «مۇجاھىدلار» دەپ ئويلايدۇ، خىلاپەتنى قايتا قۇرۇشنى خىيال قىلىشىدۇ ۋە ئۆزلىرىنىڭ ياخشى ئىش قىلىشىۋاتقانلىقىنى گۇمان قىلىشىدۇ. ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ئايەتنى خاۋارىجلار ھەققىدە چۈشكەن دەپ ئويلايمەن». خاۋارىجلار ئۆزلىرىنى «ھەق ئۈستىدە» ۋە «الله بىلەن ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدا سەممىي» دەپ ئويلايدۇ. ئەپسۇسكى، ئۇلار مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنىنى تۆكىدۇ ۋە ئۇلارنى كاپىرغا چىقىرىدۇ. سىز «دۆلەت جامائىتى»دە «تاشقى كۆرۈنۈشنىڭ ياخشى بولۇشى»نىڭ بار - يوقلۇقىغا قاراپ بېقىڭ! بار. ئەمدى بىز كېيىنكى سۈپەتكە كېلەيلى.

بەشىنچى سۈپەت، خاۋارىجلار قۇرئاننى خاتا چۈشىنىدۇ، كاپىرلارغا تەتبىقلايدىغان ئايەتنى مۇسۇلمانلارغا تەتبىقلايدۇ. سىلەرگە بىر مىسال كەلتۈرۈپ بېرەي. بۈگۈن «باغدادىي جامائىتى» الله تائالا نىڭ: ﴿قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ﴾ «سىلەر ئۆزۈڭلارغا يېقىن جايدىكى كاپىرلار بىلەن ئۇرۇش

---

[1] سۈرە كەھف 103- ئايەت.

[2] سۈرە كەھف 104- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

[3] سۈرە كەھف 104- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

قىلىڭلار»[1] دېگەن ئايەتنى مۇسۇلمانلارغا تەتبىقلاۋاتىدۇ.

دېمەك ئۇلار كاپىرلارغا تەتبىقلىنىدىغان ئايەتنى مۇئمىنلەرگە تەتبىقلايدۇ. ئۇلار: «ئى پالانى! سەن كاپىر، چۈنكى سەن پۈستاننى دوست تۇتتۇڭ، پۈستانى دېگەن كاپىر!» دېيىشىدۇ. ئۇ گېپى ئارقىلىق مەقسەت قىلغىنى اللە يولىدىكى مۇجاھىدتۇر. ئۇلار كاپىرلار توغرۇلۇق چۈشكەن ئايەتنى مۇسۇلمانلارغا تەتبىقلايدۇ.

ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ نېمە دېگەنلىكىگە قاراڭ، ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار اللە نىڭ مەخلۇقاتلىرىنىڭ ئەڭ يامانلىرىدۇر، ئۇلار كاپىرلار ھەققىدە چۈشكەن ئايەتنى مۇسۇلمانلارغا تەتبىقلايدۇ». بۇ خىل ئەھۋال «دۆلەت جامائىتى»دە بارمۇ - يوق؟ بار. بىز بۇنىڭغا يانداپ يەنە بىر مىسال كەلتۈرىمىز: ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ خاۋارىجلار ھەققىدە مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار اللە سۇبھانەھۇ ۋە تائالانىڭ مەخلۇقاتلىرىنىڭ ئەڭ يامانلىرىدۇر، ئۇلار مۇسۇلمانلارنى كاپىرغا چىقىرىدۇ ۋە ئۆلتۈرىدۇ. ھەتتا ئۇلار مەلۇم ئەرنىڭ نىكاھىدىكى ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ: ‹ئېرىڭىز كاپىر!› دېگەن دەۋا بىلەن ئۇ ئايالنى ئۆزىدىن بولغان (يەنى خاۋارىجلاردىن بولغان) باشقا بىر ئەرگە نىكاھلاپ بېرىدۇ». بۇ خىل ئەھۋال مەۋجۇتمۇ - يوق؟ اللە بىلەن قەسەمكى، مەۋجۇت. نۇرغۇنلىغان مۇجاھىدلارنى تونۇيمەن، ئۇلار: «ئايالىم ئۇلار تەرەپكە ‹خىلاپەت› دېگەن گۇمان بىلەن كەتكەن ئىدى. ئۇلار ‹ئېرىڭىز مۇرتەد!› دەپ ئايالىمنى ئەرگە بېرىپتۇ» دېيىشىپ يىغلىشىۋاتىدۇ، سۇبھانەللاھ! ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بۇ سۆزنى قانچىلىك ۋاقىت بۇرۇن ئېيتقان؟ 1400 يىل بۇرۇن ئېيتقان ئىدى. بۈگۈن بۇ ئىش يەنە تەكرارلىنىۋاتىدۇ.

---

[1] سۇرە تەۋبە 123- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

مانا بۇ ئۇلارنىڭ بەشىنچى سۈپىتىدۇر.

ئالتىنچى سۈپەت ، ئۆلىمالار ئېيتىدۇ: «خاۋارىجلار مۇسۇلمانلارغا قارشى ئاۋۋال ئۇرۇش قىلىدۇ». ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ خاۋارىجلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: «ساھابىلەر ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى ئۆلىمالار خاۋارىجلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىش ھەققىدە بىرلىككە كەلگەن. خاۋارىجلار مۇسۇلمانلارغا تاجاۋۇز قىلىدۇ لېكىن ئۆزلىرىنىڭ ئەقىدىسىگە ئۇيغۇنلاشقانلارغا ئۇنداق قىلمايدۇ. خاۋارىجلار مۇسۇلمانلارغا ئاۋۋال ئۇرۇش باشلىغۇچىلاردۇر. ئۇلارنىڭ يامانلىقلىرى پەقەت ئۇلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىش بىلەنلا چېكىندۈرۈلىدۇ».

«منهاج السنة النبوية» ناملىق كىتابتىن ئېلىندى.

ئەدنانىينىڭ سۆزىگە قولاق سېلىڭ! بىر قانچە كۈن ئىلگىرى ئۇ مۇنداق دېدى: «بىز جامائەتلەرنى پارچىلايمىز ، سەپلىرىنى تىتىۋېتىمىز. بارلىق تەشكىلاتلارنى بىتچىت قىلىمىز ، ئۇنداق قىلىمىز ، بۇنداق قىلىمىز!».

بىز ئېيتىمىزكى: «ئى ‹دۆلەت›! ئويلاپ باققىن ، ھەقىقەتەن بىز سىلەرگە باغىيلىق قىلغان بولساق ، ئۇنداقتا يەمەندىكى الله يولىدا ئۇرۇش قىلىۋاتقان باتۇر قېرىنداشلىرىمىزنىڭ گۇناھى نېمە؟ سىلەر ئۇ يەرگە بېرىپ يەمەندىكى مۇجاھىدلارنىڭ سېپىنى پارچىلىۋەتتىڭلار ، سومالىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ سەپلىرىنى پارچىلىۋەتتىڭلار ، لىۋىيە ۋە ئۇنىڭدىن باشقا يەرگە بېرىپ ئۇلارنىڭ سەپلىرىنى پارچىلىۋەتتىڭلار!». بۇمۇ ئۇلارنىڭ سۈپەتلىرىدۇر.

قاراڭ! ئۆلىمالار يەنە مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار ئۆزىگە قوشۇلمىغان ھەرقانداق كىشىنى ئۆلتۈرۈشكە ھېرىسمەن كىشىلەردۇر». ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «باشقىلارغا سېلىشتۇرغاندا ، مۇسۇلمانلارغا نىسبەتەن ئەڭ زىيانلىق كىشىلەر خاۋارىجلاردۇر. پۈتۈن يەھۇدىي ۋە

ناسارالارنىڭ مۇسۇلمانلارغا كەلتۈرگەن زىيىنى خاۋارىجلارنىڭ ئىچىدىكى بىرىنىڭ زىيىنچىلىكمۇ بولمىغان ئىدى. ھەقىقەتەن خاۋارىجلار ئۆزىگە ئۇيغۇنلاشمىغان ھەرقانداق بىر مۇسۇلماننى ئۆلتۈرۈشكە ھېرىسمەن كىشىلەردۇر». بىر كىشى بۇگۈنكى كۈندە خاۋارىجلار بىلەن مۇجاھىدلار ئوتتۇرىسىدىكى ئۇرۇش سەپلىرىدە تۇرۇپ ئۆلتۈرۈلگەن كىشىلەرنى «سەپلەردە تۇرۇپ ئۆلتۈرۈلدى (يەنى شەھىد بولدى)» دېيىشى مۇمكىن. لېكىن كۆرمىدىڭلارمۇ؟ زور پارتلىغۇچى ماددىلار سەلقىنىگە، سەرماداغا ۋە پالانى - پۇستانى يەرلەرگە يېتىپ بارماقتا. ئۇنىڭدىن باشقا، ھەلەب ۋە باشقا يەرلەردە يۈز بەرگەن ئىشلار... ئەجىبا بۇ مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىش ئەمەسمۇ؟! ئى قېرىنداشلار! ئۇلار مۇسۇلمانلارغا پەقەت ئۇرۇش ئېچىشقىلا ئەمەس بەلكى مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرۈشكە تىرىشىۋاتىدۇ. ئۇلارنىڭ ئېغىر پارتلىغۇچى ماددىلىرىدا شەھىد قىلىنغان مۇسۇلمانلاردىن ۋە مۇجاھىدلاردىن سوراپ بېقىڭلار. خاۋارىجلار قولىدا شەھىد قىلىنغان ئەبۇ خالىد سۈرىي ۋە ئۇلاردىن باشقا جىھاد ئالىملىرىدىن سوراپ بېقىڭلار.

يەتتىنچى سۈپەت، خاۋارىجلار قۇرئاندىكى مۇھكەم ئايەتلەردىن يۈز ئۆرۈپ، مۇتەشابىھ ئايەتلەرگە ئەگىشىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم! الله نىڭ دىنى قۇرئان ۋە سۈننەتتىن ئىبارەت ئىككى تۈرگە ئاساسەن ئىجرا قىلىنىدۇ، قۇرئان ۋە سۈننەت، مۇھكەم ۋە مۇتەشابىھ دەپ ئايرىلىدۇ. مۇھكەم ئايەتلەر — روشەن ئايەتلەردۇر. الله تائالا ئېيتىدۇ: ﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا﴾ «كىمكى بىر مۇئمىننى قەستەن ئۆلتۈرىدىكەن...» .[1] بۇ ئايەت مۇسۇلماننى ئۆلتۈرۈشنىڭ هاراملىقى ھەققىدىكى روشەن (يەنى مۇھكەم) ئايەتتۇر.

---

[1] سۈرە نىسا 93- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

شۈبھىسىزكى، كىمكى مۇئمىننى ناھەق ئۆلتۈرىدىكەن ئۇنىڭغا جەھەننەمنىڭ ئوتى بار. ئۇلار مۇسۇلماننى ئۆلتۈرۈشنىڭ ھاراملىقى ھەققىدىكى روشەن ئايەت ۋە ھەدىسلەرنى تەرك ئېتىپ، مۇتەشابىھ ئايەت ۋە ھەدىسلەرگە ئەگىشىۋاتىدۇ ھەمدە: «بىز دابىق يايلىقىغا پات ئارىدا بارىمىز!» دېيىشىۋاتىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پەيغەمبەر ﷺ نىڭ دابىق يايلىقى ھەققىدىكى ھەدىسنى دەلىل قىلىپ مۇنداق دېيىشىدۇ: «بۇ ھەدىسلەر بىز توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىدۇ». بۇ تۆردىكى ھەدىسلەر مۇتەشابىھ ھەدىسلەردۇر. نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى دابىق يايلىقى بۈگۈن پالانى گۇرۇھنىڭ قولىدا بولسا، ئەتە باشقا جەڭ بولۇپ پۈستانى قوشۇننىڭ قولىغا ئۆتىدۇ. ئىككى يىل بۇرۇن دابىق يايلىقى سۈرىيىدىكى نۇسەيرىيە ھاكىمىيىتىنىڭ قولىدا ئىدى. بۇ خىل ئەھۋالدا ھەقنى دابىق يايلىقىغا ئاساسەن تونۇش ئەقىلگە ئۇيغۇنمۇ؟ بىر كىشى دابىق يايلىقىنى ئالسا ھەق ئۈستىدە، ئۇنى ئالمىسا باتىل ئۈستىدە بولامدۇ!؟ ئۇنداق ئەمەس. مانا بۇ مۇتەشابىھ بولغان ئايەت ۋە ھەدىسلەردۇر. سىز «اللّٰه ۋە اللّٰه نىڭ رەسۇلى مۇنداق دېدى» دېگەن كىشى ئارقىلىق ھەقنى تونۇڭ. بۈگۈنكى كۈندىكى شەرقىي غوتەگە قاراڭ! پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «قاتتىق قىرغىنچىلىق بولغاندا مۇسۇلمانلارنىڭ مەركىزى غوتە بولىدۇ».[1] «غوتەنى ئالغان كىشى ھەق ئۈستىدە، ئۇنى ئالمىغان كىشى باتىل ئۈستىدە» دېيىش ئەقىلگە ئۇيغۇنمۇ؟ مانا بۇ ھەدىسلەر «مۇتەشابىھ ھەدىسلەر» دەپ ئاتىلىدۇ. شۇنىڭدەك، ئۇلار بۈگۈن مۇتەشابىھ ئايەتلەرگە يۈلىنىۋالىدۇ، مۇھكەم ئايەتلەرگە ئېتىبار بەرمەيدۇ. ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دېگەن: «بىدئەت ئەھلى پەيغەمبەر ﷺ ئېلىپ كەلگەن ئىلاھىي چاقىرىقنىڭ ئۆزى

---

[1] ئىمام ئەھمەد رىۋايىتى.

ئۈچۈن مۇتەشابىھ بولغانلىرىنى ئىتىراپ قىلىدۇ ۋە شۇلارغا ئەگىشىدۇ، مۇھكەملىرىنى تەرك ئېتىدۇ. خۇددى خاۋارىجلارغا ئوخشاش». كېلىڭلار ئى قېرىنداشلار، كېيىنكى سۈپەتكە قاراپ باقايلى!

سەككىزىنچى سۈپەت، خاۋارىجلار ئۆلىمالارغا، ئىلىم ئەھلىلىرىگە ۋە پەزىلەت ئىگىلىرىگە تەنە قىلىشىدۇ. بۇ سۈپەت قاچان، كىملەردە سادىر بولغان؟ پەيغەمبەر ﷺ زامانىسىدىن تارتىپ تا بۈگۈنگىچە مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتىدۇ. تۇنجى خاۋارىج زۇلخۇۋەيسەرە كىمگە تەنە قىلغان؟ ئۇ پەيغەمبەر ﷺ غا تەنە قىلغان ئىدى. كىشىلەرنىڭ ئەڭ ئالىمى، ئىلىم ۋە تەقۋالىقنىڭ ئىمامى كىم؟ ئۇ پەيغەمبەر ﷺ دۇر. ئۇ خاۋارىج (يەنى زۇلخۇۋەيسەرە) پەيغەمبەر ﷺ نىڭ يېنىغا كېلىپ: «الله تىن قورق!» دېدى بەلكى ، «ئى رەسۇلۇللاھ، الله تىن قورق!» دېمىدى ھەتتا: «ئى مۇھەممەد، ئادىللىق قىل!» دېدى. پەيغەمبەر ﷺ: «ۋاي ئىسىت ساڭا! ئەگەر مەن ئادىللىق قىلمىسام كىممۇ ئادىللىق قىلسۇن!؟» دېدى. ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «ئى رەسۇلۇللاھ! ئۇنى ئۆلتۈرىۋېتەيمۇ؟» دېگەندە، پەيغەمبەر ﷺ: «ياق، پات ئارىدا بۇنىڭ نەسلىدىن بىر تۈركۈم قەۋملەر چىقىدۇ، — يەنى بۇنىڭ نەسلىدىن نۇرغۇن خاۋارىجلار مەيدانغا كېلىدۇ، — ئۇلار نامىزىڭلارنى ئۆزلىرىنىڭ نامازلىرى ئالدىدا، روزىلىرىڭلارنى ئۆزلىرىنىڭ روزىلىرى ئالدىدا تۆۋەن سانايدۇ» دېگەن ھەدىسنى زىكىر قىلدى.

دېمەك، ئەھلى ئىلىملەرگە تەنە قىلىش خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ خاۋارىجلار بىلەن مۇنازىرە قىلىش ئۈچۈن باردى، — ئۇلار ئۆزلىرىنى «پەيغەمبەر ﷺ نىڭ ساھابىلىرىنىڭ قاتارىدىن» دەپ خىيال قىلغان ئىدى، — ھالبۇكى ئۇلار ساھابىلەرنىڭ قاتارىدىن ئەمەس ئىدى. پەيغەمبەر ﷺ ساھابىلىرىنى ئۇلۇغلاپ مۇنداق

دېگەن: «مېنىڭ ساھابىلىرىمنى تىللىماڭلار، بىرىڭلار ئۇھۇد تېغىچىلىك ئالتۇن سەدىقە قىلسىمۇ ساھابىلىرىمنىڭ بىرى سەدىقە قىلغان بىر مۇدچىلىك ياكى يېرىم مۇدچىلىك نەرسىنىڭ ساۋابىغا ئېرىشەلمەيدۇ».[1] ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ خاۋارىجلارنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېگەن: «مەن يېنىڭلارغا كىشلەرنىڭ ياخشىلىرىنىڭ قېشىدىن كەلدىم، — يەنى ساھابىلەرنىڭ يېنىدىن كەلدىم، —سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئۇلاردىن بىرسىمۇ يوق (يەنى ئاراڭلاردا ساھابىلەردىن بىرسىمۇ يوق)». ئۇلار مۇنداق دېگەن: «ئىبنى ئابباس قۇرئان ئوقۇيالايدۇ لېكىن ئۇنى چۈشەنمەيدۇ!». اللّٰه ئەكبەر! ئىبنى ئابباس قۇرئان ئوقۇپ ئۇنى چۈشەنمەسمىش!؟ ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇما قۇرئاننىڭ تەرجىمانى ۋە قۇرئانغا ئەڭ ئالىم كىشى ئىدى. ئۇلار ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمانى تىللاۋاتىدۇ ۋە: «ئىبنى ئابباس قۇرئاننى چۈشەنمەيدۇ!» دەۋاتىدۇ. پەيغەمبەر ﷺ نىڭ نېمە دېگەنلىكىگە قاراپ بېقىڭ! «بىر تۈركۈم قەۋملەر كېلىدۇ، ئۇلار قۇرئان ئوقۇشىدۇ، ئاندىن ئېيتىشىدۇكى: <ھەقىقەتەن بىز قۇرئان ئوقىدۇق. بىزدىنمۇ قارىراق ۋە بىزدىنمۇ ئالىمراق كىشى بارمۇ؟!>».

توققۇزىنچى سۈپەت، ئۆزلىرىنى ئۆلىمالاردىن، سالىھلاردىن ۋە ئىسلاھ قىلغۇچىلاردىن بىھاجەت ساناش — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. («دۆلەت جامائىتى»نىڭ باياناتچىسى) ئەدنانىينىڭ ئاخىرقى سۆزىگە قۇلاق سېلىڭ! ئۇ ئۆز خىتابىدا نېمە دەۋاتىدۇ؟ ئۇ مۇنداق دەۋاتىدۇ: «بىز بەلگىلەرنى ۋە بۇتلارنى (يەنى ئۆلىمالارنى) يىقىتتۇق». ئۇ يەنە مۇنداق دەيدۇ: «ئاۋۇلار، — يەنى ئۆلىمالار، — ئېشەك مىجەز كىشلەردۇر».

---

[1] بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايىتى.

سۇبھانەللاھ! ئەدنانىي ئەينى دەۋردىكى خاۋارىجلارغا ئوخشاش گەپ قىلىۋاتىدۇ. پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «ئۇلار قۇرئان ئوقۇيدۇ، ئاندىن: ‹بىزدىن ئارتۇق ئالىم بارمۇ؟! بىزدىن ئارتۇق فىقھشۇناس بارمۇ؟!› دېيىشىدۇ». پەيغەمبەر ﷺ ئۇلار ھەققىدە يەنە مۇنداق دېگەن: «ئۇلار دوزاخنىڭ يېقىلغۇسى قىلىنىدۇ».[1] اللە تىن تىنچ - ئامانلىقنى ۋە سالامەتلىكنى سورايمىز.

خاۋارىجلار ئۆلىمالارغا مۇراجىئەت قىلمايدۇ، ھەق ئەھلىلىرى ئۆلىمالارغا مۇراجىئەت قىلىدۇ. ئەدنانىي ئاخىرقى سۆزىدە نېمە دېدى: «‹دۆلەت›نىڭ ئىشلىرىدا شەك قىلغانلار، (باشقا جامائەتلەردىن) بۆلۈنۈپ چىقىپ ‹دۆلەت›كە قوشۇلغانلاردىن سوراپ بېقىڭلار!»، يەنى «ئاۋام خەلقتىن سوراپ بېقىڭلار» دەۋاتىدۇ. اللە تائالا بىزنى كىمدىن سوراشقا بۇيرۇغان؟ اللە تائالا بىزنى ئۆلىمالاردىن سوراشقا بۇيرۇغان بولۇپ، بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: ﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لا تَعْلَمُونَ﴾ «بۇنى بىلمىسەڭلار ئىلىم ئەھلىلىرىدىن سوراڭلار».[2] يەنى ئۇلاردا «ئۆلىمالارغا تەنە قىلىش» بارمۇ - يوق؟ بار.

تامام، ئەمدى بىز ئۆلىمالارنىڭ سۆزلىرىگە كېلەيلى. ئىمام شاتىبىي رەھىمەھۇللاھ «الإعتصام» ناملىق كىتابىدا مۇنداق دېگەن: «خاۋارىجلاردىكى بۇزۇقچىلىقنىڭ يىلتىزى — ئۇلار سەلەف سالىھلارغا تەنە قىلغان ۋە لەنەت قىلغان كىشىلەرنىڭ تۇنجىلىرىدۇر». بۇ ھالەت بىزنىڭ بۈگۈنكى كۈنىمىزگىچە

---

[1] تەبەرانى ۋە بەززار رىۋايىتى، ئەلبانى «سەھىھ» دېگەن.

[2] سۈرە نەھل 43- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

داۋاملىشىۋاتىدۇ، سۇبھانەللاھ! ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە سۆزلەۋاتقان بۇ سۆزلىرىمنى ھازىرقى زامان ئۆلىمالىرىنىڭ سۆزلىرىدىن نەقىل قىلمايۋاتىمەن بەلكى بۇلارنى ئىبنى تەيمىيە، شاتىبىي، ئىبنى ھەزم ۋە ئىبنى ئۆمەرلەرنىڭ سۆزلىرىدىن نەقىل قىلىۋاتىمەن. 1400 يىلدىن بېرى بۇ كۆرۈنۈشنىڭ ئۆزى ۋە ئوخشاش تارىخ تەكرارلىنىۋاتىدۇ. قەلبىدە شۇبھە بولغان بىر كىشى «نېمە ئۈچۈن؟» دەپ كېلىدۇ چۈنكى ئۇ ئەھلى ئىلىملەرگە ئەگەشمەيدۇ. پىتنە يۈز بەرسە، ئۇ پىتنىنى ھەقىقىي ئالىملاردىن باشقا كىشىلەر تونۇيالمايدۇ لېكىن پىتنە كەتكەندە ئۇنى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى تونۇيالايدۇ. كېلىڭ، تۆۋەندىكى سۈپەتكە قاراپ باقايلى!

ئوننىچى سۈپەت، خاۋارىجلارنىڭ ئۇلارنى يېتەكلەپ ماڭالىغۇدەك ئالىملىرى، ئېسىلغۇدەك كىتابلىرى يوق. شەيخۇلئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار — كىشىلەرنىڭ ئۇلار ھەققىدە قىلغان سۆزلىرىدىن بىلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ كىتابلىرىمۇ، ئۆلىمالىرىمۇ يوق». ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار قۇرئانغا ئالىم ئەمەس، دىنىدا فىقھشۇناس ئەمەس ۋە تەئۋىلدە ئالىم ئەمەس، شۇنداقلا بۇ ئىشلاردا ئىسلامدا ئالدىدا ماڭغۇچىلارمۇ ئەمەس».①

بۈگۈنكى كۈندە تونۇلغان چوڭ ئالىملارنىڭ ئارىسىدا خاۋارىجلارنىڭ ئالىملىرى بارمۇ؟ ھەيران قېلىۋاتامسىز؟ تونۇلغان ئالىملارنىڭ ئارىسىدىن ئۇلار بىلەن بىر سەپتە تۇرىدىغان بىرمۇ ئالىمنى تاپالمايسىز. ئۇلار ئىلىم ساھەسىدىكى يېڭى ياشلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى پۈۋلەپ (يەنى ماختاپ) ئوتتۇرىغا چىقىرىپ قويىدۇ.

① «تاريخ الطبري» ناملىق كىتاب.

ئۆلىمالار قېنى، ئەجىبا ئۇممەت ئۆلىمالىرىنىڭ ھەممىسى خىلاپەت بىلەن بىر سەپتىكى جەڭگە جۇغلىشىۋالغانمىدۇ؟! سۇبھانەللاھ! شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ يېنىدا ئۆلىمالارنىڭ بولماسلىقى ئۇلارنىڭ ئەڭ روشەن سۈپەتلىرىنىڭ جۈملىسىدىندۇر. «دۆلەت جامائىتى»دىكى خاۋارىجلار ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىمالىرىنىڭ كىتابلىرىنى تارقىتىشىدۇ. ئۇلار ئىلگىرى ئەبۇ قەتادە پەلەستىنىي ھەفزەھۇللاھنىڭ كىتابلىرىنى تارقىتىشاتتى. ئەبۇ قەتادە پەلەستىنىي خاۋارىجلارغا قارشى تۇرغاندىن كېيىن ئۇلار ئەبۇ قەتادە پەلەستىنىينى چۈشۈرۈشكە ۋە تىللاشقا باشلىدى. ئاندىن كېيىن پالانى ۋە پۇستانى كىتابلارنى تارقىتىشتى. قانداقلا كىشى ئۇلارغا قارشى تۇرسا ئۇلار دەرھال ئۇنى يىقىتىپ تاشلايدۇ ۋە: «سەن ئىلىم ئەھلى ئەمەس!» دېيىشىدۇ. ئۇلارنىڭ يېنىدا ئالىملار قالمىغاندىن كېيىن، ئەدنانىي چىقىپ مۇنداق دېدى: «ئەلھەمدۇلىللاھ! بىز شەكىللەرنى ۋە ئالىملارنى يىقىتىپ، خىلاپەت ئۈچۈن يۈرۈپ كەتتۇق».

ئەگەر ئەدنانىيغا: «ئۆلىمالار قەيەردە؟ ئىلمىسىز ھالەتتە الله تەرەپكە قانداق ماڭىسىلەر؟ ھالبۇكى الله تائالا: ﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ ‹بۇنى بىلمىسەڭلار ئىلىم ئەھلىلىرىدىن سوراڭلار›[1] دېگەن تۇرسا؟!» دېيىلسە، ئۇ بۇ سۆزگە پەرۋا قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تۆۋەندىكى سۈپەتكە ئۆتۈپ كېتەيلى، ئەمدى تۆۋەندىكى ئاجايىپ سۈپەتكە قۇلاق سېلىڭ!

ئون بىرىنچى سۈپەت، خاۋارىجلار ئۆز يۇرتىنى «ئىسلام دىيارى»، باشقا يەرلەرنى الله نىڭ شەرىئىتى تەتبىقلانمايدىغان «كۇفرى دىيارى» دەپ

[1] سۈرە نەھل 43- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

ئاتىشىدۇ. بۇ سۈپەت «دۆلەت جامائەتى»دە مەۋجۇتمۇ - يوق؟ مەۋجۇت. ئۇلارنىڭ كىتابلىرىنى ۋە ئەدنانىي ئىسىملىك باياناتچىسىنىڭ خىتابلىرىنى ئوقۇپ بېقىڭلار. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسلام يۇرتىغا (يەنى «باغدادىي جامائەتى»گە) قوشۇلغىن، ھەقىقەتەن بۇ زېمىندىن باشقا يەرلەردە الله نىڭ شەرىئەتى تەتبىقلانمايدۇ». بىز بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىۋاتىمىز، باشقا يەرلەردىكى مۇجاھىدلار نېمە ئىش قىلىۋاتىدۇ؟ لىۋىيەدىكى، سومالىدىكى، يەمەندىكى ۋە ئۇنىڭدىن باشقا زېمىنلاردىكى مۇجاھىدلار نېمە ئىش قىلىۋاتىدۇ؟ ناماز ئوقۇۋاتقانلار نېمە ئىش قىلىۋاتىدۇ؟ الله نىڭ شەرىئەتى بىلەن ھۆكۈم قىلىۋاتقان ئەمىر - ھاكىملار نېمە ئىش قىلىۋاتىدۇ؟ ياخشىلىققا بۇيرۇپ، يامانلىقتىن توسۇش دېگەن نېمە؟ سۇبھانەللاھ! الله بىلەن قەسەمكى، ھەيران قالارلىق! مۇسۇلمان ياشلىرىنىڭ ئەقىللىرى نەگە كەتتى؟! پەيغەمبەر ﷺ دېگەنگە ئوخشاش: «ئۇ زاماندا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ ئەقىللىرى تارتىلىپ كېتىدۇ».[1] ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ سۆزلەپ ئۆتكەن ئۇلارنىڭ ئىنچىكە سۈپەتلىرىگە دىققەت قىلىڭ! ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «مانا بۇ ھەدىس خاۋارىجلار ئۈچۈن بولۇپ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىمامى، جامائەتى، دىيارلىرى بىلەن ئايرىلىپ تۇرىدۇ ھەمدە ئۆزىنىڭ دىيارىنى <ھىجرەت دىيارى>، ئۇنىڭدىن باشقا زېمىنلارنى <كۇفرى ۋە ئۇرۇش دىيارلىرى> دەپ ئاتىشىدۇ». «مجموع الفتاوى» 13- تومدىن ئېلىندى.

بۇ خىل ھالەت («دۆلەت جامائەتى»دە) مەۋجۇتمۇ - يوق؟ «ئۇلارنىڭ ئىمامى بىردىنبىر ئىمام، دىيارى بىردىنبىر (ئىسلام) دىيارى. باشقا زېمىنلار كۇفرى زېمىنلىرىدۇر». ئۇلار ئېيتىدۇكى: «بىز بىلەن ئىسلام زېمىنىغا

[1] ئىبنى ماجە رىۋايىتى، ئەلبانى «سەھىھ» دېگەن.

قوشۇلۇڭلار». سۇبھانەللاھ! ئەمدى تۆۋەندىكى سۈپەتكە يۆتكىلەيلى.

ئون ئىككىنچى سۈپەت، خاۋارىجلار جامائەتتى ئۆزلىرى بېكىتكەن، ئۆزلىرى تىكلىگەن ۋە ئۆزلىرى «ئەمىرۇلمۆئمىنىين» دەپ ئاتىۋالغان ئىمامنىلا ئىمام دەپ دەۋا قىلىدۇ ۋە ئۆزلىرىگە قارشى چىققان كىشىلەرگە قارشى ئۇرۇش قىلىشنى ۋاجىب دەپ قارايدۇ. شەھرىستاني «الملل والنحل» دېگەن كىتابتا خاۋارىجلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلارنىڭ بىدئەتتى ئۇلارنىڭ رەھبەرلىكىدىن باشلىنىدۇ. ئۇلار ئۆزى تەرەپتىن ئىمام بېكىتىشنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ رايى بويىچە ئۇنى ئىمام قىلىپ تىكلەشنى دۇرۇس دەپ قارايدۇ. ئىمام ئۇ كىشىلەر بىلەن باردى - كەلدى قىلىشىدۇ. ئەگەر ئىمامغا بىرەر كىشى قارشى چىقسا، ‹ئىمام بىلەن بىر سەپتە تۇرۇپ، ئىمامغا قارشى چىققان كىشىگە قارشى ئۇرۇش قىلىش ۋاجىب بولىدۇ› دەپ قارايدۇ». ئىبنى تەيمىيە رەھمەھۇللاھ خاۋارىجلار ھەققىدە مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلار كىشىلەردىن ئىمامى، جامائەتتى ۋە قورو - جايى ئايرىلىق ئايرىلىۋالىدۇ». ئەمدى سىز ئۇلارنىڭ ئەھدۇپەيمانلارنى بۇزىدىغانلىقىغا دىققەت قىلىڭ. الله تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ «پاسىقلار الله ۋەدە ئالغاندىن كېيىن بەرگەن ۋەدىسىنى بۇزىدۇ، الله ئۇلاشقا بۇيرۇغان شەيئىنى ئۈزۈپ قويىدۇ (يەنى سىلە -رەھىم قىلمايدۇ)، يەر يۈزىدە بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ. ئەنە شۇلار زىيان تارتقۇچىلاردۇر». [1] مۇسئەب ئىبنى سەئىد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇما مۇنداق دەيدۇ: «مەن دادامدىن: ‹يۇقىرىقى ئايەتتە مەقسەت قىلىنغان

[1] سۈرە بەقەرە 27- ئايەت.

كىشىلەر كىملەر؟› دەپ سورىسام، دادام: ‹ئۇلار ھەرۇرىيلەردۇر (يەنى خاۋارىجلاردۇر)› دېدى».

سىز ئۇلارنىڭ ئەھدىنى بۇزىدىغانلىقىغا ۋە ۋەدىگە ۋاپا قىلمايدىغانلىقىغا قارىسىڭىز ئاجايىپ بىر ئەھۋالنى ئۇچرىتىسىز. سىز «لواء التوحيد» مەدرىسىگە كىرگەن («دۆلەت جامائىتى»دىكى) كىشىگە قاراڭ! ئۇ كىرىپ: «بىز سىلەر بىلەن سۆھبەتلىشىش ئۇچۇن كىردۇق» دېدى. ئاندىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلغان ۋاقىتتا، ئۇ ئۆزىنى قوشۇپ پارتلاتتى. بۇ ئالدامچىلىق ئەمەسمۇ؟!

سىز ئۇرۇمدىكى تەكشۈرۈش پونكىتىدا يۈز بەرگەن ھادىسىگە قاراڭ! — ئۆزىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ بولمىغان اللّٰه بىلەن قەسەمكى، بىر ھەپتە ئىلگىرى مەن بىر كىشىنى زىيارەت قىلدىم، — ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «بىرى بىزنىڭ يېنىمىزغا كېلىپ: ‹مەن سىلەر بىلەن بىرلىكتە ناماز ئوقۇي› دېدى». سىز دۈشمەنلەرگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقان ۋاقتىڭىزدا، دۈشمەن تەرەپتىن بىر كىشى يېنىڭىزغا كېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن بىرلىكتە ناماز ئوقۇي» دېيىشى مۇمكىنمۇ؟ مۇمكىن. ئۇ ۋاقىتتا سىز: «كېلىڭ، بىز بىلەن ناماز ئوقۇڭ!» دەيسىز.

ئاندىن ئۇ كىشى (يەنى زىيارەت قىلىنغۇچى) مۇنداق دەيدۇ: «ئۇ كىشى كېلىپ: ‹مەن سىلەر بىلەن بىرلىكتە ناماز ئوقۇي› دېدى، بىز: ‹مەرھەمەت، كېلىڭ، اللّٰه سىزنى ئامان قىلسۇن!› دېدۇق. بىز ئۇنىڭ تاشقى كۆرۈنۈشىنى كۆرۈپ: ‹بىزگە ناماز ئوقۇپ بېرىڭ!› دېدۇق، — سىز ئومۇمىي كىشىلەرگە قاراڭ، ئۇلار تاشقى كۆرۈنۈشكە ئەھمىيەت بېرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئالدىنىپ قالىدۇ. — بىز نامازغا يىغىلغان ۋاقىتتا، ئۇ بەلۋېغىنىڭ، — يەنى ماددا قاچىلانغان بەلۋېغىنىڭ، — ھالقىسىنى تارتىپ پارتلاتتى». اللّٰه بىلەن

قەسەمكى، مەن بۇ ۋەقەنى ئاڭلىدىم لېكىن كەسكىن تەستىقلىيالمىدىم. ئۆزىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ بولمىغان ﷲ بىلەن قەسەمكى، مەن ئۇ كىشىنى ھەقىقەتەن زىيارەت قىلدىم. ئۇنىڭ پۇتى ياكى پۇتىدىن بارماقچىلىك ئۇزۇنلۇقتىكى قىسمى ئۈزۈلۈپ كېتىپتۇ شۇڭا ئۇ ھازىرغىچە ماڭالمايدۇ. ئۇ بىزگە: «مۇشۇنداق ھادىسىلەر يۈز بەردى!» دېدى. مانا بۇ ئالدامچىلىق، مانا بۇ ۋەدىسىگە ۋاپا قىلماسلىق ئەمەسمۇ؟! بۇ ئالدامچىلىقنىڭ ئەڭ يۇقىرى پەللىسىدۇر. ﷲ تائالادىن بىزنى سالامەت قىلىشىنى سورايمىز. يۇقىرىدىكى ۋەقەگە گۇۋاھ بولالايدىغان كىشىلەر ناھايىتى كۆپ.

ئون ئۈچىنچى سۈپەت، خاۋارىجلار مۇسۇلمانلارغا ئۆزىدىن باشقىلارنىڭ شەرىئەتنى تەتبىقلىمايدىغانلىقىنى دەۋا قىلىدۇ، سۇبھانەللاھ! 1400 يىل ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ ئوخشاش ئىش قايتا تەكرارلىنىۋاتىدۇ. ئۇلار مۇسۇلمانلارغا: «سىلەر شەرىئەتنى تەتبىقلىمايسىلەر!» دەپ دەۋا قىلىۋاتىدۇ. ﷲ بىلەن قەسەمكى ئى قېرىنداشلار، مەن بۇ مەزمۇنلارنى ئوقۇۋاتىمەن ۋە ئىلىم ئەھلىلىرىنىڭ كىتابلىرىدىن ئوقۇغان نەرسىلەرگە قارىتا (ھەيرانلىقتا): «سۇبھانەللاھ!» دەۋاتىمەن. ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ بۇگۈن ئارىمىزدا بارمۇ؟ نازۇك ۋە ئىنچىكە سۈپەتلەرنى سۆزلەپ بېرىۋاتقان ئىبنى ھەزم رەھىمەھۇللاھ ياكى ئەلى ئىبنى ئەبۇ تالىپ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇلار بۈگۈن ئارىمىزدا بارمۇ؟ ئىبنى جەرىر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ خۇتبە ئوقۇۋاتقاندا، خاۋارىجلاردىن بىرى ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ يېنىغا بېرىپ: ‹ئى ئەلى! سەن ﷲ نىڭ دىنىغا ﷲ نىڭ شەرىئىتىنى يۈرگۈزمەيدىغان كىشىلەرنى شېرىك قىلدىڭ› دېدى ۋە: ‹ھۆكۈم پەقەت ﷲ ئۈچۈندۇر!› دېدى. نەتىجىدە، كىشىلەر ھەر تەرەپتىن: ‹ھۆكۈم پەقەت ﷲ ئۈچۈندۇر، ھۆكۈم پەقەت ﷲ ئۈچۈندۇر!› دەپ توۋلاشتى. ئەلى رەزىيەللاھۇ

ئەنھۇ: ‹بۇ ھەق سۆز لېكىن سىلەر ئۇنىڭ بىلەن باتىلنى مەقسەت قىلىۋاتىسىلەر› دېدى».

ئون تۆتىنچى سۈپەت، ئىلىمنىڭ ئاجىزلىقى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىلىمسىزلىكنىڭ تارقىلىشى تارىختا ئۆتكەن خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار ئۆزلىرىگە قارشى چىققان كىشىلەرنى كاپىرغا چىقارغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى تۆكىدۇ لېكىن زىممىيلەرگە كەڭچىلىك قىلىدۇ. ئاندىن: ‹بىز زىممىيلەرنىڭ ئەھدىلىرىگە ۋاپا قىلىمىز› دەيدۇ ۋە مۇسۇلمانلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىش بىلەن مەشغۇل بولىدۇ. بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى قەلبلىرى ئىلىم نۇرى بىلەن ئېچىلمىغان نادان ئىبادەت قىلغۇچىلارنىڭ تەسىرىدە پەيدا بولىدۇ».

ئون بەشىنچى سۈپەت، ئۆزلىرىگە قارشى چىققان كىشىلەرنى مۇرجىئىيلىك بىلەن سۈپەتلەپ «پالانى مۇرجىئىيلەرنىڭ قاتارىدىندۇر» دەيدۇ. بىرەر ئالىم ئۇلارغا قارشى چىقىپ قالسىلا گەرچە ئۇ مۇرجىئىيلەر ھەققىدە سۆزلەۋاتقان بولسىمۇ ئۇنى مۇرجىئىيگە چىقىرىدۇ. سۇبھانەللاھ! ئىمام ئەھمەد رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «خاۋارىجلار ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائەنى ‹مۇرجىئە› دەپ ئاتاپ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بۇ سۆزلىرىدە يالغانچى بولغان».

ئون ئالتىنچى سۈپەت، ئۆزىگە تەمەننا قويۇش ۋە كىشىلەرنى ھەيران قالدۇرۇش. پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دەيدۇ: «ھەقىقەتەن ئاراڭلاردا ئىبادەت قىلىدىغان ۋە ئىبادەتتە مۇستەھكەم تۇرىدىغان، ھەتتا كىشىلەر ئۇلاردىن ئەجەبلىنىدىغان ۋە ئۆزلىرىگە تەمەننا قويىدىغان بىر قەۋم بار. ئۇلار دىندىن ئوق ياچاقتىن چىقىپ كەتكەندەك چىقىپ كېتىدۇ». بۇ ھەدىسنى ئىمام ئەھمەد رىۋايەت قىلغان بولۇپ، بۇ خىل ھالەت ئۇلاردا ئىنتايىن روشەن.

ئون يەتتىنچى سۈپەت، مۇسۇلمانلار بۆلۈنگەن ۋە ئۆزئارا ئىختىلاپلاشقان ۋاقىتتا ئۈممەت ئىچىدە ئاشكارا بولۇش — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. ئۇلار ئەڭ دەسلەپ ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ دەۋرىدە، ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىلەن مۇئاۋىيە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىختىلاپ يۈز بەرگەندە ئاشكارا بولغان ئىدى. شۇنىڭدەك، ئۇلار بۈگۈن شامدا جامائەتلەر بۆلۈنگەن ۋاقىتتا يېڭىدىن ئوتتۇرىغا چىقتى. شۇڭا پەيغەمبەر ﷺ خاۋارىجلار ھەققىدە مۇنداق دېگەن: «ئۇلار كىشىلەر بۆلۈنگەن ۋاقىتتا ئوتتۇرىغا چىقىدۇ». بۇ ھەدىسنى ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان.

ئىمام نەۋەۋى رەھىمەھۇللاھ (يۇقىرىقى ھەدىستىكى) كىشىلەرنىڭ پارچىلىنىشى ۋە بۆلۈنۈشى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «ئۇ، ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىلەن مۇئاۋىيە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئوتتۇرىسىدا يۈز بەرگەن بۆلۈنۈشتۇر».

ئون سەككىزىنچى سۈپەت، كىشىلەردىن تەۋبە تەلەپ قىلىشنى پەيدا قىلىش ۋە كىشىلەرنى الله نىڭ دىنىدىن چىقىرىشقا ئالدىراش — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. ئۇلار بۈگۈن كىشىلەردىن تەۋبە تەلەپ قىلىش ئۈچۈن ئىدارە قۇردى ۋە ۋاقىتنى بېكىتتى. مەن «باغدادىينىڭ خىلاپىتى»نى كۆزدە تۇتۇۋاتىمەن. مېنىڭ بىلىشىمچە، ئىلگىرى يۈز بەرگەن ئىشلارغا ئاساسلانغاندا تەۋبە تەلەپ قىلىش كۈنلىرى يەكشەنبە ۋە چارشەنبە كۈنلىرىدۇر. شەيخلەردىن بىرى ياكى خالىغان بىر كىشى ئۇلارغا قېتىلىشنى ئويلىسا، ئۇلار قېتىلماقچى بولغان كىشىلەرنىڭ تەۋبە قىلىشنى ئېيتىپ: «كەل، بىز سېنىڭ كۇفۇرلۇقتىن تەۋبە قىلىشىڭنى تەلەپ قىلىمىز» دېمىگۈچە، ئۇ كىشىلەر ئۇلارنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. بۇنداق ئەھۋال مەۋجۇتمۇ - يوق؟ مەۋجۇت. بۇ خىل ئەھۋال تارىختىمۇ يۈز بەرگەن. ئۇلار تەۋبىنى ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن تەلەپ قىلىپ مۇنداق دېگەن: «مەقسىتىمىز شۇكى، ئى

ئەلى! سەن رەببىڭ ئۈچۈن غەزەبلەنمىدىڭ بەلكى ئۆزۈڭ ئۈچۈن غەزەبلەندىڭ. ئەگەر سەن ئۆزۈڭنىڭ كاپىرلىقىڭنى ئېتىراپ قىلىپ تەۋبە قىلساڭ، ئۇنتۇرىمىزدىكى ئىشلارغا قاراپ باقىمىز». «البداية والنهاية» ناملىق كىتابتىن ئېلىندى.

شەيخ سالاھىددىن ئۇلار بىلەن سۆلھى تۈزۈش، ئۇرۇش توختىتىش ياكى باشقا ئىشلارنى مەسلىھەت قىلىشنى مەقسەت قىلىپ رىققىگە بارغان ئىدى. شەيخ سالاھىددىن ئۇلارنىڭ قېشىغا بارغاندا، ئۇلار مۇنداق دېدى: «ئۇلار تەۋبە قىلمىغۇچە بىز بۇنداق قىلمايمىز، چۈنكى ئۇلار مۇرتەد». شۇنىڭغا ئوخشاش، بۈگۈنمۇ ھەم ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قېشىغا كەلگەن كىشىلەرنىڭ تەۋبە قىلىشنى تەلەپ قىلىپ، ئۆزلىرى گۇمان قىلغان تەۋبە تەلەپ قىلىش ئىشىكىنى ئاچمىغۇچە ئۆزلىرىنىڭ جامائىتىگە قوبۇل قىلمايدۇ. ئۇلارنىڭ ئىچىدە بۇ يول ئاشكارىدۇر.

ئون توققۇزىنچى سۈپەت، تالاش - تارتىش، تەشۋىقات، مەكتۇپلارغا تايىنىش ۋە كىشىلەرنى ئازدۇرۇش — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىن ھېسابلىنىدۇ. ئەبۇ ئابباس مۇنداق دەيدۇ: «بارلىق خاۋارىجلارنىڭ ئىچىدە جېدەلخورلار، ھۆججەتلەشكۈچىلەر، ناتىق ۋە شائىرلار كۆپ بولغان ئىدى».

شۇنىڭغا ئوخشاش، كىشىلەرنى دىندا ۋە ئەقىدىدە ئىمتىھان قىلىش — ئۇلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. ئىبراھىم ئىبنى ھۈسەيىن مۇنداق دەيدۇ: «ئىمتىھان قىلىش — خاۋارىجلارنىڭ دىنىدۇر». «السير للذهبي» ناملىق كىتابتىن ئېلىندى.

مۇھلەب (خاۋارىجلاردىن) سوراش ئۈچۈن بىر كىشىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «<سىلەر تەرەپكە ھىجرەت قىلىپ چىققان ئىككى كىشى

توغرۇلۇق بىزگە خەۋەر بېرىڭلار ، ئۇلارنىڭ بىرى يولدا ئۆلۈپ كەتتى. سىلەر يەنە بىر كىشىنى ئىمتىھان قىلدىڭلار ، (ئۇلار تارتقان) مۇشەققەت كۇپايە ئەمەسمۇ ؟!>». دەللى بولسا ، ھەقىقەتەن ئىمتىھان قىلىش — خاۋارىجلارنىڭ دىنى قاتارىدىندۇر.

ئۇنىڭدىن باشقا ، سۆزلىرىنىڭ گۈزەل ، قىلىقلىرىنىڭ قەبىھ بولۇشى — تارىختىكى خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. پەيغەمبەر ﷺ خاۋارىجلار توغرۇلۇق مۇنداق دېگەن: «ئۇلار سۆزنى گۈزەل قىلىپ ، يامان ئەمەل قىلىدۇ. الله نىڭ كىتابىغا چاقىرىدۇ ھالبۇكى ئۇلار الله نىڭ كىتابىدا ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ». سىز ئۇلارنىڭ خىتابلىرىغا ، يەنى ئەدنانىينىڭ ئاخىرقى خىتابىغا قۇلاق سېلىڭ. ئېلان قىلىنغىلى ئۇزۇن ۋاقىت بولمىغانلىقى ئۈچۈن مەن ئۇنىڭ سۆزىنى پاكىت قىلىمەن. ئۇ: «ئى ئامېرىكا! ھەقىقەتەن بىز كەلدۇق. كۈتۈپ تۇر ئامېرىكا ، ئالدىرىماي تۇر ئامېرىكا!» دەيدۇ. ئەمەلىيەتتە سىز زېمىنغا قارىسىڭىز ، (كىشىلەر توپلاشقان) ئاۋات جايلارنىڭ ۋە «مۇشات مەكتىپى» قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ ۋەيران بولغانلىقىنى ، ئۆلۈپ كەتكەن كىشىلەرنى ۋە خارابىلىقلارنى كۆرىسىز. خىتاب «ئى ئامېرىكا ، ئى رۇسىيە ، ئى ئىران!» بولغانلىقى ئۈچۈن ، سىز «ۋاشىنگتون ، نيۇ - يوركلار فەتھ قىلىنىپتۇ» دەپ ئويلاپ قالىسىز. زېمىنغا دىققەت قىلغان ۋاقتىڭىزدا ئۇلارنىڭ (كىشىلەر توپلاشقان) ئاۋات جايلارغا زەربە بېرىپ ، «مۇشات مەكتىپى» قاتارلىق ئورۇنلارنى ۋەيران قىلغانلىقىنى كۆرىسىز.

بۈگۈن بىز ھاماغا يۈرۈش قىلىۋاتىمىز ، ئۆزىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ بولمىغان الله بىلەن قەسەمكى ، بىز ئۇلار بىلەن بىزنىڭ ئارىمىزدا يۈز بەرگەن ئىشلارنى تەرك ئەتتۇق. بۇنى تارىخقا يېزىپ قويۇڭلار. ئۇرۇش باشلانمىدى. بۈگۈن مۇھەررەمنىڭ توققۇزىنچى كۈنى ياكى مۇھەررەم ئېيىنىڭ بېشى ، بىز

«دۆلەت جامائىتى» تۈرۈۋاتقان يەر بىلەن بىز تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ ئارىسىدىكى سۈرىيە ھۆكۈمىتى كونتروللىقىدىكى جايلارغا بولغان ئۇرۇشتىن ۋاز كەچتۇق. ھاما ۋە دەمەشقنى فەتھ قىلىشتىن بۇرۇن خاۋارىجلار بىلەن توقۇنۇشۇپ قېلىشقا مەجبۇر بولۇپ قالماسلىقىمىز ئۈچۈن ئۇ يەرلەرگە ھۇجۇم قىلمىدۇق، — ئەگەر الله تائالا بۇ مەيداننى ئۆز رەھمىتى بىلەن ئورىمىسا، — سىلەر ئۇلارنىڭ بىزنىڭ يولىمىزنى ئۇزۇۋش ئۈچۈن ھۇجۇم قىلغانلىقىنى يېقىندا كۆرىسىلەر.

خۇلاسىلىگەندە، ئۇلار چىرايلىق سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، قەبىھ ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىدۇ. پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «زامان ئاخىرىدا ھەق بىلەن سۆزلەيدىغان لېكىن ھەق گاللىرىدىن ئۆتمەيدىغان قەۋملەر كېلىدۇ». يەنى ئۇلارنىڭ پەقەت گېپىلا بار، ئەمەلىيىتى يوق.

ئۆز مەنپەئىتى ئۈچۈن باشقىلارنى ئۆلتۈرۈش — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. گەرچە كاپىر بولمىسىمۇ، ئۇلار مەنپەئەت ئۈچۈن باشقىلارنى ئۆلتۈرىدۇ ۋە مۇنداق دېيىشىدۇ: «ئى قېرىندىشىم، مەنپەئەت ئۈچۈن ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەت، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەت، ھېچ ۋەقەسى يوق!». (خاۋارىجلاردىن بولغان) قەتىر ئىبنى فۇجا ئەلخارىجى مۇنداق دېگەن: «كىشىلەرنى ئىسلاھ قىلىش ئۈچۈن بىر ئادەمنى ئۆلتۈرۈۋېتىش مۇنكەر ئىش ھېسابلانمايدۇ».

قايسى تەرەپتىن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ھەقنى ۋە نەسىھەتنى قوبۇل قىلماسلىق — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ جۈملىسىدىندۇر. ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «كىشىلەر ئىچىدىكى بۇ پاكار ئادەم، ئادەم باللىرى ئىچىدىكى شەكلى ئەڭ غېرىب كىشىدۇر. ئۆزىنىڭ بۇيۇك تەقدىرىدە ئىرادە قىلغىنىدەك، ئادەملەرنى ھەر تۈرلۈك ياراتقان الله پاكتۇر. بەزى سەلەف

سالىھلار خاۋارىجلار ھەققىدە ناھايىتى ئورۇنلۇق سۆزلەرنى ئېيتقان ئىدى. ھەقىقەتەن خاۋارىجلار الله تائالانىڭ مۇنۇ سۆزىدە سۆزلەنگەندەك كىشىلەردۇر: ﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا﴾ ‹ئېيتقىنكى، سىلەرگە ئەمەللىرى جەھەتتىن ئەڭ زىيان تارتقۇچىلارنى ئېيتىپ بېرەيلىمۇ؟›[1] ». «البداية والنهاية» ناملىق كىتابتىن ئېلىندى.

بۇزۇق تەقۋالىق قىلىش — خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. مەن ئۇنى ئاخىرقى ئىككى سۈپەت بىلەن تاماملايمەن. تەپسىلىي سۆزلەپ بېرىشىمنى ئۈمىد قىلىدىغانلار ئۈچۈن كىتابچە شەكلىدە بېسىپ بېرىشىم مۇمكىن. خاۋارىجلارنىڭ ئۇششاق ئىشلاردا «تەقۋالىق» قىلىپ، چوڭ ئىشلاردا «تەقۋالىق» قىلمىغانلىقىنى بايقايسىز. ئىلگىرى ياشاپ ئۆتكەن خاۋارىجلارغا قاراپ بېقىڭ! قەيس ئىبنى ئەمماد ھەمراھلىرىغا: «يۇرۇڭلار!» دېدى ۋە ئۇلارنى ئېلىپ ئابدۇللاھ ئىبنى خەبباب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمانىڭ يېنىغا كەلدى. ئابدۇللاھ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ پىتنىدىن قېچىپ ئۆز يۇرتىدا ياشاۋاتقان ئىدى. ئۇلار ئابدۇللاھ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى ئېلىپ قايتىۋېتىپ، يول ئۈستىدىكى خورما دەرىخىدىن بىر تال خورمىنىڭ يەرگە چۈشكەنلىكىنى كۆردى، — قاراڭ بۇ تەقۋالىققا! — ئۇلاردىن بىر كىشى خورمىنى ئېلىپ ئاغزىغا سالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «سەن پۇلىنى بەرمەي تۇرۇپ ئەھدە ئەھلى ۋە زىممىيلارنىڭ خورمىسىنى ئالامسەن؟» دېيىشتى. ئاندىن ھېلىقى كىشى خورمىنى ئاغزىدىن ئېلىپ تاشلىۋەتتى. ئارقىدىن ئۇلار ئۆزلىرىدىن بولغان بىر كىشى ئۆلتۈرۈپ قويغان توڭگۇزنىڭ جەسىتىنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە توڭگۇزنىڭ

---

[1] سۈرە كەھف 103- ئايەت.

ئەگىسى بولغان ناساراغا توگگۈز ئۇچۇن تۆلەم تۆلەپ بەردى. ئابدۇللاھ ئىبنى خەبباب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇما ئۇلارغا: «مەن سىلەرگە خورما ۋە بۇ توگگۈزدىن ئەۋزەل بولغان بىر كىشىنى ئېيتىپ بېرەيمۇ؟» دېدى، — بۇ ساھابە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ باغلانغان ھالەتتە ئىدى، — ئۇلار: «بولىدۇ» دېيىشتى. ئابدۇللاھ ئىبنى خەبباب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇما: «الله بىلەن قەسەمكى، مەن بالاغەتكە يەتكەندىن تارتىپ ھازىرغىچە نامازنى، نەپلە روزىنى، رامىزان روزىسىنى ۋە كۆپلىگەن ياخشى ئەمەللەرنى تەرك ئېتىپ باقمىدىم» دېگەنگە ئوخشاش نۇرغۇن سۆزلەرنى قىلدى. ئۇلار ئۇ ساھابىنىڭ سۆزلىرىگە پەرۋا قىلماستىن ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى.

«باغدادىي جامائىتى»نىڭ ھەج كۈنىدىن بۇرۇن ئېلان قىلغان باياناتىنى ئوقۇدۇم، — قاراڭ بۇ بۇزۇق تەقۋالىقنى! — قۇربانلىق قىلىنىدىغان ھايۋاننى قۇربانلىق قىلىنىدىغان باشقا ھايۋانغا كۆرسىتىپ ئۆلتۈرۈشتىن چەكلەش ھەققىدىكى بايانات ئىكەن، — بۇنداق قىلىش سۈننەتلەر قاتارىدىن، — بۇ باياناتتا: «ھەرقانداق بىر قاسساپ قۇربانلىق قىلىنىدىغان بىر ھايۋاننى قۇربانلىق قىلىنىدىغان يەنە بىر ھايۋانغا كۆرسىتىپ ئۆلتۈرۈشى شەرىئەتكە خىلاپ بولىدۇ» دېيىلگەن، — بۇنداق قىلىش تەقۋالىق جۈملىسىدىندۇر، — ئەپسۇس، ئۇلار مۇسۇلمانلار ئىچىدىكى ئۇرۇق - تۇغقانچىلىق ۋە دوستلۇققا ئېتىبار بەرمەستىن مۇجاھىدلارنى ئېلىپ كېلىپ پۈتۈن كىشىلەرنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈرۈۋاتىدۇ. قاراپ بېقىڭ، بۇ خىلدىكى ساختا تەقۋالىق ئۇلاردا مەۋجۇتمۇ - يوق؟ بىز تۆۋەندە مۇنازىرىلىشىپ قالسا تىللىشىدىغان، الله نىڭ رەھمىتىدىن ئەڭ يىراق بولغان كىشىلەر ھەققىدە توختىلىمىز.

تارىختىن بېرى ئۆتكەن خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلىرىنىڭ بىرى شۇكى، ئۇلار مۇنازىرىلەشكەندە ئاغزىنى بۇزۇپ تىللايدۇ. ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن

رىۋايەت قىلىنغان پەيغەمبەر ﷺ ھەدىسىدە مۇنداق دېيىلگەن: «كىمدە بۇ تۆت خىل سۈپەت تېپىلسا، ئۇ ھەقىقىي مۇناپىقتۇر، — ئۇلارنىڭ قاتارىدىكى بىر سۈپەت، — مۇنازىرىلەشكەندە ئاغزىنى بۇزۇپ تىللاشتۇر». [1]

خاۋارىجلارنىڭ «كشف الغمة» دېگەنگە ئوخشىغان بىر قىسىم كىتابلىرىنى يازغان بەزى يازغۇچىلىرى: «ئوسمان رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ پىتنىدە دەججالدىنمۇ ياماندۇر» دېگەن. ئۇلار بۇ گەپنى مۇئمىنلەرنىڭ ئەمىرى ئوسمان رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ھەققىدە دەۋاتىدۇ. كۆرۈپ تۇرۇۋاتىسىلەر، بۈگۈن ئۇلار بەزى ئىلىم تەلەپ قىلغۇچىلار ياكى ئىلىم ئەھلىلىرى بولغان شەيخلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىپ قالغاندا: «بۇ مەدىكار، جاسۇس، ئىشپىيون، بۇزغۇنچى، كاپىرلارنىڭ مالىيى ۋە مۇرتەد» دەۋاتىدۇ، بارلىق يامان سۆزلەر ئارقىلىق ئۇ كىشىلەرنى ھاقارەت قىلىۋاتىدۇ. سۇبھانەللاھ! الله بىلەن قەسەمكى ئۇ قېرىنداشلار، مەن ھەيران قېلىۋاتىمەن. ئۇلار قانداقمۇ مۇجاھىدلارنى «سەھۋات» دەيدۇ؟! «سەھۋات» دېگەن سۆز ئامېرىكا ھۆكۈمىتى مۇجاھىدلارغا قارشى ئۇرۇش قىلدۇرۇش ئۈچۈن پەيدا قىلغان كىشىلەرنى كۆرسىتىدۇ. مۇجاھىدلار قانداقمۇ ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ «سەھۋات»لىرى بولسۇن؟! ئامېرىكا، رۇس ۋە ئىران كۈندە دېگۈدەك مۇجاھىدلارنى شەھىد قىلىۋاتىدۇ، خاۋارىجلارنىڭ ئەقلىسىز، ئۆزىگە تەمەننا قويىدىغان ئادەملىرى مۇجاھىدلارنى «سەھۋات» دەپ قانداقمۇ باشقىلارنى ئالدىيالىسۇن؟!

شۇنىڭدەك، خاۋارىجلار رەھمەتتىن ئەڭ يىراق كىشىلەردۇر، — بۇ لېكسىيىدە سۆزلەنگىنى خاۋارىجلارنىڭ يىگىرمە بەش ياكى ئوتتۇز ئەتراپىدىكى سۈپەتلىرىدۇر، — بۇلاردىن باشقا يەنە كۆپلىگەن سۈپەتلەر بولۇپ، مەن ئۇ

---

[1] بىرلىككە كېلىنگەن ھەدىس.

سۆپەتلەرنى تەييارلاپ بولالمىدىم ۋە بۇلاردىن باشقا نۇرغۇنلىغان سۆپەتلەرنى سىلەر كۆرۈپ بولدۇڭلار. مەن ئۆزىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ بولمىغان اللّٰه بىلەن قەسەم قىلىپ سىلەردىن سورايمەنكى ، (سىلەر قاراپ بېقىڭلار!) مەن ۋە باشقا ئۆلىمالار تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن بۇ سۆپەتلەر «دۆلەت جامائىتى»گە ئۇيغۇن كېلەمدۇ - يوق؟ سىلەر ئۇ سۆپەتلەرنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتىسىلەر. ئى قېرىنداشلار ، مەن بۇ لېكسىيىنى ئۇزۇن مەزگىلدىن بېرى تەييارلاپ كېلىۋاتقان ئىدىم ، ئەمما ئۇلارنىڭ ئاخىرقى خىتابىنى كۆرگەندىن كېيىن ، ئۇلارنىڭ يېقىن كەلگۈسىدە بىزنىڭ جەڭلىرىمىزگە بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلگەن ۋاقتىمدا ۋە ئۇنىڭدىن باشقا نۇرغۇن ئىشلار يۈز بەرگەن ۋاقىتتا ، بۇ سۆپەتلەرنى سىلەرگە بايان قىلىپ بېرىشنى ئويلىدىم. مېنىڭ بۇ لېكسىيىنى سۆزلەشتىكى مەقسىتىم ئۆزۈمنىڭ مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش. مەن بارلىق شام ئەھلىگە ۋە بارلىق زېمىن ئەھلىگە اللّٰه نىڭ ئالدىدىكى مەجبۇرىيىتىمنى ئادا قىلغان ھالەتتە اللّٰه بىلەن ئۇچرىشىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئى قېرىنداشلىرىم ، مەن بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ: «كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا ئالدىنىپ كېتىشىنىڭ سەۋەبى نېمە؟» دېگەن سۆزىگە جاۋاب بېرىش بىلەن سۆزۈمنى ئاخىرلاشتۇرىمەن. (بۇ سوئال ھەققىدە) مەن سەلەفلەردىن بىرى ئېيتقان سۆزنى ئېيتىمەنكى: «اللّٰه نىڭ دىنىدا كىم بىزنى ئالدىسا ، بىز ئالدىنىپ قالىمىز». كىشىلەر «خىلاپەت» ۋە «ئىسلام» ھەققىدە ئاڭلىغان ۋاقىتتا ، — اللّٰه بىلەن قەسەمكى ، بىز پەقەت «لا إله إلا الله» ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىمىز ، بىزنىڭ قانلىرىمىز پەقەت «لا إله إلا الله» ئۈچۈن ئاقىدۇ. بىز ھەممىشە تىرىك ۋە ھەممىنى ئىدارە قىلغۇچى بولغان اللّٰه تىن ئۇنىڭ كاتتا ئىسىملىرى بىلەن سورايمىزكى ، ئەگەر بىز «لا إله إلا الله» تىن باشقا بىر نەرسىنى مەقسەت

قىلىپ ئۇرۇش قىلساق ، الله بىزگە شام زېمىنىدا بىر غېرىچ يەرگىمۇ ئىمكانىيەت يارىتىپ بەرمىسۇن! — ئۇلار (يەنى «دۆلەت جامائىتى»دىكىلەر) كىشىلەرنى مۇشۇنداق گەپلەر بىلەن ئالدىدى. بەزى كىشىلەر: «ئۇلارنىڭ ئىچىدە مۇھاجىرلار، ياخشى نىيەتلىك كىشىلەر ياكى ئۇنىڭدىن باشقىلار بار» دېيىشىدۇ. بىز دەيمىزكى: «ھەقىقەتەن خاۋارىجلارنىڭ تۇنجىلىرى قۇرئان ئوقۇيدىغان، ئىلىم ئۆگىنىدىغان ۋە الله تائالانىڭ كىتابىنى ئوقۇيدىغان كىشىلەر ئىدى». خاۋارىجلاردا ئىتلاردا بولىدىغان غالجىرلىق كېسىلى بولغانلىقى ئۈچۈن، يەنى مۇسۇلمانلارنى ئۆلتۈرۈشتە غالجىرلاشقانلىقى ئۈچۈن پەيغەمبەر ﷺ ئۇلارنى «جەھەننەمنىڭ ئىتلىرى» دەپ ئاتىدى. بىز الله تائالادىن بىزنى سالامەت قىلىشنى سورايمىز.

بىر قىسىم كىشىلەر بەزى گۇرۇھ ۋە جامائەتلەردىكى خاتالىقلارنى كۆرۈپ يەتكەنلىكى ئۈچۈن «دۆلەت جامائىتى»گە ئالدىنىپ قالىدۇ. بىز باشقا جامائەتلەرنى گۇناھسىز دېمەيمىز. بۇ جامائەتلەرنىڭمۇ كۆپلىگەن خاتالىقلىرى بار لېكىن مۇسۇلمانلارنى ناھەق ئۆلتۈرۈش مەسىلىسى الله نىڭ دىنىدىكى ئەڭ چوڭ مەسىلىلەرنىڭ قاتارىدىندۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇسامە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىر مۇسۇلماننى ئۆلتۈرۈپ قويغان ۋاقىتتا پەيغەمبەر ﷺ ئۇنىڭغا: «<لا إله إلا الله> قىيامەت كۈنى سەن بىلەن ھۆججەتلىشىپ كەلسە سەن قانداق قىلىسەن؟» دېگەن ئىدى. پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دەيدۇ: «الله نىڭ ئالدىدا دۇنيانى يوق قىلىۋېتىش بىر مۇسۇلماننى ناھەق ئۆلتۈرۈۋېتىشتىن ئاددىي ھېسابلىنىدۇ».[1] شۇڭا ئۇلارنى قوللاۋاتقان، ئۇلارغا مېھرى - مۇھەببەت

[1] تىرمىزى ۋە نەسائىي رىۋايىتى.

كۆرسەتمىۋاتقان ياكى ئۆز قەلبىدە ئۇلارغا مايىللىق تۇيغۇلىرى بولغان كىشىلەرگە شۇنداق دەيمىزكى: «اﷲ بىلەن قەسەمكى، اﷲ نىڭ ئالدىدا (يەنى قىيامەت كۈندە) سىلەر ئۇلارغا شېرىك بولغان ھالىتىڭلاردا بىز سىلەر بىلەن ھۆججەتلىشىمىز». پەيغەمبەر ﷺ مۇنداق دېگەن: «كىمكى بىر مۇسۇلماننى ئۆلتۈرۈشكە يېرىم ئېغىز سۆزى بىلەن بولسىمۇ ياردەم قىلىدىكەن، قىيامەت كۈنى ئىككى كۆزىنىڭ ئوتتۇرىسىغا <ئۇ اﷲ نىڭ رەھمىتىدىن ئۈمىد كۈتمىسۇن> دېگەن سۆزلەر يېزىلغان ھالەتتە اﷲ بىلەن ئۇچرىشىدۇ».[1] مەن اﷲ تائالادىن بىزنى سالامەت قىلىشىنى سورايمەن.

مەن بۇ لېكسىيىنى تۆۋەندىكى سۆزلەر بىلەن ئاخىرلاشتۇرىمەن: بىزنىڭ يۇقىرىدا دەپ ئۆتكەن سۆزلىرىمىز «ئۇلارنىڭ ئىچىدە سادىقلار يوق» دېگەن مەنىنى ئۇقتۇرۇپ بەرمەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ھەربىر كىشىگە «خاۋارىج» دېگەن سۆزنىڭ مۇناسىپ ئىكەنلىكىنىمۇ بىلدۈرمەيدۇ. لېكىن بىز بۇ خىلاپەتنىڭ باتىل ۋە خاۋارىجلارنىڭ بارلىق سۈپىتىگە چۈشۈپ قالغان خاۋارىج پىرقىسىگە تەۋە ئىكەنلىكى توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىمىز. بۇ جامائەتتە خاۋارىجلىق سۈپەتلىرىنىڭ ھەممىسى بولمىغان ھالەتتىمۇ كۆپىنچە سۈپەتلىرى تېپىلىدۇ. بىز اﷲ تائالانىڭ بىزنى سالامەت قىلىشىنى سورايمىز. مەن لېكسىيىنى «دۆلەت جامائتى»دىكى ئومۇمىي ياشلارغا، «دۆلەت جامائتى»گە مېھرى-مۇھەببەت كۆرسىتىۋاتقان ۋە ئۇلارغا ئالدىنىپ كەتكەن بارلىق كىشىلەرگە ئېيتماقچى بولغان تۆۋەندىكى سۆزلىرىم بىلەن ئاخىرلاشتۇرىمەن.

سىز يۇقىرىقى سۈپەتلەرنى ئاڭلىدىڭىز، ئىلىم ئەھلىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى

[1] ئىبنى ماجە رىۋايىتى.

ئوقۇۇڭ! شۇڭا قىيامەت كۈنى سىز: «‹مەن ئالدىنىپتىمەن!› دەپ ئۆزرە كۆرسىتىپ قۇتۇلۇپ قالالايمەن» دەپ ئويلاپ قالماڭ. سىزگە مۇنداق دېمەكچىمەن: الله بىلەن قەسەمكى، مېنىڭ سىز ئۈچۈن ئەنسىرەيدىغىنىم، سىز قىيامەت كۈنى الله نىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئى رەببىم! مېنى تەشۋىقات - شوئارلار ئالداپ كېتىپتۇ. ئى رەببىم! مېنى ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالداپ كېتىپتۇ» دېسىڭىز، الله تائالا سىزگە: «﴿فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لا تَعْلَمُونَ﴾ ‹بۇنى بىلمىسەڭلار ئىلىم ئەھلىلىرىدىن سوراڭلار› دېگەن سۆزۈمنى ئوقۇمىغانمىدىڭ؟» دەيدۇ.

ئى دۆلەت قوشۇنلىرى! ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى الله قا قانداق جاۋاب بېرىسىلەر؟ الله بىلەن قەسەمكى، ھەقىقەتەن مەن سىلەرنىڭ قىيامەت كۈنى الله نىڭ ئالدىدا تۇرۇشۇڭلاردىن ئەنسىرەيمەن. سىلەر «بىز كاپىرنى ئۆلتۈردۇق، بىز مۇجاھىدلارمىز!» دەپ ئويلايسىلەر. شۇ ۋاقىتتا بىز يادا ئالغان قۇرئاننى، «لا إله إلا الله» كەلىمىسىنى ۋە پەيغەمبەر ﷺ نىڭ سۈننەتلىرىنى كۆكرەكلىرىمىزدە كۆتۈرگەن ھالەتتە الله تائالا بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا تۇرىمىز ۋە الله تائالانىڭ ئالدىدا تۇرۇپ سىلەر بىلەن ھۆججەتلىشىمىز.

ئى دۆلەتنىڭ قوشۇنلىرى! مەن سىلەرنىڭ الله نىڭ ئالدىدا تۇرۇشۇڭلاردىن ئەنسىرەيمەن. شۇ ۋاقىتتا سىلەر ناھەق قانلىرىنى تۆككەن ۋە ناھەق كاپىرغا چىقارغان الله يولىدىكى مىڭلىغان مۇجاھىدلار سىلەر بىلەن ھۆججەتلىشىدۇ. الله تائالادىن بىزنى سالامەت قىلىشنى سورايمىز. بەزى كىشىلەر بىز تىلغا ئالغان نەرسىلەرگە قانائەت قىلمىسا ۋە: «مەن بۇ سۆزلەرگە قانائەت قىلمايمەن» دېسە، بۇ يەردە ئىككى تەرەپ ئوتتۇرىسىدا يۈز بەرگەن كۆپلىگەن ئىختىلاپلار ۋە ئۇرۇشلار بار.

مەن سىزگە مۇنداق دەيمەن: «سىز بۈگۈن ‹دۆلەت›تىن سوراپ بېقىڭ ، بۇرۇنقىسىنىڭغۇ مەيلى قويۇپ تۇرۇڭ ، ئۇلار ھازىر مۇسۇلمانلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىشتىن توختاشقا رازى بولامدۇ ، كېلىشىم تۈزۈشكە رازى بولامدۇ ، سۈلھى قىلىشقا رازى بولامدۇ ؟ ئۇلار بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىگە ‹مۇمكىن ئەمەس!› دەيدۇ چۈنكى ئۇلار بىزنى ‹مۇرتەد› دەپ قارايدۇ ۋە ‹مۇرتەدلەر بىلەن سۈلھى تۈزۈش ھارام› دېيىشىدۇ». ئۇلارنىڭ ھازىرقى ئەھۋالدا سۈلھىنى قوبۇل قىلىشى ۋە جەڭنى توختىتىشى مۇمكىن ئەمەس لېكىن الله تائالا ئۆزىنىڭ بۇ بەندىلىرىگە (يەنى «دۆلەت جامائىتى»دىكىلەرگە) رەھمەت قىلىپ قالسا شۇنداق قىلىشى مۇمكىن».

ھەممىشە تىرىك ۋە ھەممىنى ئىدارە قىلغۇچى الله تائالادىن بىزنى قىيامەت كۈنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا ئۆزرە ئېيتالايدىغان كىشىلەرنىڭ قاتارىدىن قىلىشىنى سورايمەن. مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە پەيغەمبەر ﷺ نىڭ: «خاۋارىجلار — جەھەننەمنىڭ ئىتلىرىدۇر» ، «ئۇلار الله نىڭ نەزىرىدىكى مەخلۇقاتلارنىڭ ئەڭ يامانلىرىدۇر» دېگەن سۆزلىرى كۇپايىدۇر. ھەقتىن كېيىن پەقەت ئازغۇنلۇق بار.

ھەممىشە تىرىك ۋە ھەممىنى ئىدارە قىلغۇچى ئى الله! بىز سەندىن سېنىڭ كاتتا ئىسىملىرىڭ بىلەن شۇنداق سورايمىزكى ، سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى سەممىي ئەمما ئالدىنىپ قالغان كىشىلەرنى ھىدايەت قىلغىن ؛ ھەممىشە تىرىك ۋە ھەممىنى ئىدارە قىلغۇچى ئى الله! سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قاتمال خاۋارىجلاردىن بۇ ئۇممەتنى قۇتۇلدۇرغىن ، ئۇممەتنىڭ ۋە ئاجىز مۇسۇلمانلارنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇلاردىن ئېلىپ بەرگىن ؛ ئى ئۇلۇغ ۋە پەزلى - كەرەم ئىگىسى ، ھەممىشە تىرىك ۋە ھەممىنى ئىدارە قىلىپ تۇرغۇچى الله! بىز سەندىن سورايمىزكى ، بىزنىڭ دۇئالىرىمىزنى ئىجابەت قىلغىن.